

nr 74

BULETYN TEPIS

**Polskie Towarzystwo Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS ♦ Członek Międzynarodo-
wej Federacji Tłumaczy FIT
♦ Polish Society of Sworn and
Specialised Translators TEPIS
♦ Société polonaise des traduc-
teurs assermentés et spécialisés
TEPIS ♦ Polnische Gesellschaft
vereidigter Übersetzer und Fach-
übersetzer TEPIS ♦ Польское
общество присяжных и специа-
лизованных переводчиков
TEPIS**

Jesień 2010

Lima 2011

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS powstało jako Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych w 1990 r. TEPIS ma na celu pogłębianie wiedzy w zakresie sztuki przekładu, ochronę praw autorskich tłumaczy i reprezentowanie interesów tłumaczy wobec władz RP. TEPIS jest członkiem Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, organizacją pożytku publicznego oraz członkiem Europejskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Sądowych EULITA. Obecnie liczy **1025** członków.

Znakomitą większość członków Towarzystwa stanowią tłumacze przysięgli. Siedziba Rady Naczelnej Towarzystwa mieści się w Warszawie, zaś w Szczecinie, Wrocławiu, Krakowie, Żarach i w Bytomiu działają Kola PT TEPIS, których adresy podajemy poniżej.

Towarzystwo TEPIS organizuje warsztatowe spotkania w ramach doskonalenia zawodowego tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych: Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego, Repetytoria dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych oraz Międzynarodowe Forum Przekładu Prawniczego i Sądowego. Dotychczas odbyło się wiele spotkań krajowych i międzynarodowych, podczas których wygłoszono **823** referatów. Ponadto w Szczecinie, Krakowie, Sosnowcu, Wrocławiu i Zielonej Górze tłumacze wymieniają doświadczenia w ramach repetytoriów i na spotkaniach o różnej częstotliwości.

Członkowie Towarzystwa, którymi mogą być również cudzoziemcy zamieszkali poza terytorium RP, dzielą się na członków nadzwyczajnych, członków zwyczajnych, członków ekspertów, członków wspierających i członków honorowych.

Członkiem nadzwyczajnym Towarzystwa może zostać tłumacz przysięgły i tłumacz specjalistyczny o kwalifikacjach uznanych za równoważne z przewidzianymi w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego po udokumentowaniu co najmniej 3-letniej praktyki zawodowej.

Członkiem zwyczajnym może zostać członek nadzwyczajny z 10-letnią praktyką zawodową.

Członkiem ekspertem może zostać tłumacz wyróżniający się kwalifikacjami wśród członków zwyczajnych, uzyskując w ten sposób najwyższy status członkowski.

Członkiem wspierającym może być osoba fizyczna lub prawna po zadeklarowaniu regularnego wsparcia finansowego dla Towarzystwa. **Członkiem honorowym** może być osoba krajowa lub zagraniczna, zasłużona dla Towarzystwa.

Członkowie PT TEPIS otrzymują kwartalnik „**Biuletyn TEPIS**”. Wybrane referaty wygłoszone na seminariach, a także artykuły na tematy ważne dla tłumaczy publikowane są w czasopiśmie „**Lingua Legis**”, którego ukazało się 18 numerów. Wydawnictwo Translegis (d. Wydawnictwo TEPIS) wydaje książki nt. teorii i praktyki przekładu, w tym „Kodeks tłumacza przysięgłego” i wybory specjalistycznych tekstów paralelnych w językach angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim, polskim i włoskim oraz materiały pokonferencyjne. Nasze adresy:

Biuro Rady Naczelnej PT TEPIS, szef Biura RN Maria Piasecka, ul. Krasieńskiego 16 lok. 134.

01-581 WARSZAWA, Tel./faks (+48)(22) 839 49 52. E-mail: tepis@tepis.org.pl

Rach. nr 46 10201026 00001502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa

Dołnośląskie Koło PT TEPIS we Wrocławiu, prezes mgr Jerzy Ogonowski, ul. Januszowicka 17/19 m. 8, 53-135 Wrocław, tel. (71) 367 65 66

Górnośląskie Koło PT TEPIS w Bytomiu: prezes dr Aleksandra Podgórniki-Musil, Pl. Kościuszki 9/34, 41-902 Bytom, tel 661 200 100

Lubuskie Koło TEPIS w Żarach, prezes dr Piotr Gadomski, ul. Miła 1a, 68-200 Żary, tel. (68) 363 03 77, faks (0-68) 363 03 78

Małopolskie Koło PT TEPIS w Krakowie, prezes dr Maria Metzler, Skr. poczt. 119, 30-104 Kraków 45, tel./faks (12) 422 17 40

Pomorskie Koło PT TEPIS w Szczecinie, prezes mgr Paulina Leśniak, ul. Monte Cassino 37 p. 316, 70-464 Szczecin, tel./faks (91) 433 03 73

Podlaskie Koło PT TEPIS w Białymstoku, prezes Krystyna Sacha, ul Wierzbowa 3/1, 15-743 Białystok, Tel. (85) 651 8627

**Druk deklaracji członkowskiej można otrzymać z Biura Rady Naczelnej
lub pobrać ze strony: www.tepis.org.pl.**

ROK WIELKIEGO POGOTOWIA

OD REDAKCJI

Chcąc nie chcąc, musimy dołączyć do tych, co gorliwie trenują futbol, bo za rok będą składać egzamin z tych treningów nie tylko oni, ale wszyscy, którzy mają im pomagać. A tłumacze przysięgli są ustawowo zobowiązani, aby pomagać w wymierzaniu sprawiedliwości wobec kibiców zakłócających spokojny przebieg Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Euro 2012. Na Stadionie Narodowym już przewidziano urządzenia wideokonferencyjne do przesłuchiwania niesfornych kibiców natychmiast po ich ujęciu i postawieniu przed sąd, który – dysponując takimi samymi urządzeniami – będzie orzekać na odległość.

A tłumaczenie na odległość to w naszym kraju nowość, więc mamy się czego uczyć. Pierwsze Laboratorium TON – „Tłumaczenie na Odległość i Notacja” – już odbyło się w Warszawie jako pokłosie unijnego projektu AVIDICUS. Przewidujący będą też. studiować terminologię futbolową i ćwiczyć ją w swoich językach roboczych. Będą też rozwijać wyobraźnię na temat tego, jaka inna terminologia może im być potrzebna, gdy zostaną wezwani do tłumaczenia przesłuchania na odległość. A że nie wszyscy będą w stanie przyjąć takie zlecenie, więc tworzymy „Krajowe Pogotowie Tłumaczy 2011”, o którym szczegółowo piszemy na dalszych stronach.

Następny powód do mobilizacji pojawi się już w lipcu, kiedy rozpoczyna się prezydencja Polski w Radzie UE. W ponad stu konferencjach i spotkaniach, jakie mają się z tej okazji odbyć w naszym kraju do końca roku, wezmą udział tłumacze, którzy zgłosili się – między innymi za naszym pośrednictwem – do odpowiedniego Departamentu MSZ. Z pewnością nie wszyscy ze zgłoszonych będą zaproszeni, z kolei za mało będzie – jak zwykle – tłumaczy rzadkich języków. Może uda się ten deficyt nieco zmniejszyć przez szeroko otwarte drzwi „Pogotowia”, do którego zgłoszą się między innymi nieujawnieni dotąd nieprzysięgli tłumacze języków rzadkich. Oby!

Kolejnym tematem do przemyśleń jest rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości ws. stażu adaptacyjnego i testu umiejętności tłumaczy zamieszkałych w innych krajach Unii Europejskiej, którzy chcą nabyć uprawnień tłumacza przysięgłego. Pojawia się przy tej okazji instytucja „opiekuna stażu”, który powinien być tłumaczem dobrze do tej funkcji przygotowanym, umieć ułożyć program stażu itd. Chętnie będziemy w tym pomagać. Pełny tekst rozporządzenia z komentarzem zainteresuje pewnie każdego czytelnika.

Nowa dyrektywa Rady UE – z komentarzem prezesa stowarzyszenia EULITA – jest również godna uwagi, ponieważ jej realizacja zapowiada zwrócenie większej uwagi wymiaru sprawiedliwości na rolę tłumacza przysięgłego. W Polsce też.

A do tego wszystkiego VIII Walne Zgromadzenie PT TEPIS też w tym roku. Będzie o czym pomyśleć. Życzymy wszystkim Czytelnikom samych sukcesów w niełatwym roku 2011! A że czynimy to w końcu stycznia, kiedy jeszcze wypada, ale już jest bliżej wiosny, to zamiast choinki ślemy symboliczny ...

... Kwiat Nadziei na Lepsze!

SPIS TREŚCI

Spotkanie grupy roboczej Euro 2012	3
Warunkowa deklaracja współpracy tłumaczy przysięgłych	4
Wniosek dyspozycyjnych tłumaczy	5
Odpowiedź Departamentu Organizacyjnego MS	6
Krajowe Pogotowie Tłumaczy 2011	8
Sprawozdanie Komisji Odpowiedzialności Zawodowej TP	9
Dyrektywa o prawie do tłumaczenia	13
Uznanie kwalifikacji tłumaczy z innych krajów	16
Rozporządzenie MS ws. stażu adaptacyjnego i testu umiejętności	19
Uroczyste XXIV Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego ..	26
Doskonalenie zawodowe w Kołach PT TEPIS jesienią 2010 r.	29
Przekład jest podróżą	30
Podlaskie Koło PT TEPIS już działa	31
I Białostockie Repetytorium Tłumaczy Przysięgłych	32
XVI Repetytorium TPS w Warszawie	33
VI Szczecińskie Laboratorium Tłumaczy	34
III. Lubuskie Repetytorium TPS Języka Niemieckiego	35
Pożegnaliśmy prawdziwego przyjaciela TEPIS-u	36
Partnerzy unijnego projektu „AVIDICUS” w Warszawie	38
O przyjaźni Pani Profesor Kielar z tłumaczami	39
Konferencja „Translation Management Europe 2010”	40
Słownik uniwersytecki niemiecko-polski	42
NAATI czyli kwalifikowanie tłumaczy w Australii	43
Po niderlandzku.....	45
Tłumacze TEPIS-u w akcji	47
Problemy praktyki zawodowej TP	48
Kalendarium konferencji dla tłumaczy	49
Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym	50
Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych	50
Orientacyjne wolnorynkowe ceny za tłumaczenie	51
Składka członkowska PT TEPIS	51
Liczba członków PT TEPIS	51
Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.....	52

SPOTKANIE GRUPY ROBOCZEJ EURO 2012 W SĄDZIE REJONOWYM DLA WARSZAWY ŚRÓDMIĘSCIE WS. TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH

W dniu 8 września 2010 r. na zaproszenie sędziego Macieja Gruszczyńskiego, prezesa Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieście, w siedzibie tego Sądu przy ul. Marszałkowskiej 82, odbyło się spotkanie grupy roboczej Euro 2012 poświęcone udziałowi tłumaczy przysięgłych w wydarzeniach planowanych na przyszły rok w ramach Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej.

W spotkaniu udział wzięli w imieniu Sądu Okręgowego w Warszawie – wiceprezes Dorota Tyrała, Sądu Okręgowego Warszawa Praga – wiceprezes Maciej Schulz, Prokuratury Okręgowej w Warszawie – prokurator Andrzej Janecki, Prokuratury Okręgowej Warszawa Praga – prokurator Dariusz Korneluk, Prokuratury Rejonowej Warszawa Śródmieście Północ – prokurator Agnieszka Muł, Prokuratury Rejonowej Warszawa Praga Południe – z-ca prokuratora rejonowego Mariusz Piłat, Sądu Rejonowego Warszawa Praga Południe – prezes Konrad Gradek, Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy – wiceprezes Remigiusz Wehner Komendy Stołecznej Policji – I z-ca komendanta, mł. inspektor Robert Bałdys oraz Okręgowej Rady Adwokackiej – dziekan Ziemisław Gintowt. Środowisko tłumaczy przysięgłych było reprezentowane przez prezesa PT TEPIS dr Danutę Kierzkowską i wiceprezesa – mgr Joannę Miler-Cassino.

Joanna Miler-Cassino przedstawiła raport jednej z tłumaczek przysięgłych języka angielskiego, która została powołana do prokuratury do tłumaczenia podczas czynności zatrzymania przez policję grupy 33 Nigeryjczyków ws. postrzelenia przez policjanta na Stadionie, gdzie 23 maja 2010 r. tłumaczyła 12 godzin do 2 rano, a następnego – 10 godzin do północy. Podczas wykonywania swoich czynności tłumaczka prosiła o powołanie większej liczby tłumaczy, której to prośby nikt nie potrafił spełnić, ponieważ tłumacze odmawiali stawienia się. Tłumaczka prosiła też bezskutecznie o wodę i możliwość spożycia posiłku.

Po wykonaniu swoich czynności tłumaczka nie mogła wystawić rachunku po stawkach podwyższonych za tłumaczenie w nocy i dni wolne od pracy, ponieważ takich stawek ciągle nie ma. Po wystawieniu rachunków czekała na wypłatę zbyt długo, po czym nie miała możliwości wniesienia zażalenia w tej sprawie, ponieważ prawo nie stanowi o terminach wypłacania wynagrodzenia tłumaczowi przysięgłemu.

Danuta Kierzkowska podsumowała status prawny tłumacza przysięgłego, zaniżone stawki wynagrodzenia urągające godności człowieka z wykształceniem specjalistycznym oraz pilną potrzebę nowelizacji rozporządzenia MS ws. wynagrodzenia TP. Wszyscy uczestnicy otrzymali tekst niżej przytoczonej deklaracji oraz wyrazili wolę poparcia starań o podwyżkę stawek tłumaczy przysięgłych w wystąpieniu do Ministra Sprawiedliwości.

Poruszono też kwestię zbyt małej liczby tłumaczy tzw. języków rzadkich i potrzebę utworzenia listy tłumaczy nieprzysięgłych, którzy zgłoszą swoją dyspozy-

cyjność w razie konieczności skorzystania z ich usług. Z zainteresowaniem wysłuchano również propozycji D. Kierzkowskiej nt. zorganizowania przez PT TEPIS kursów dla tłumaczy nieprzysięgłych języków rzadkich, które umożliwiłyby przeszkolenie ich uczestników w zakresie podstawowym, tj. dotyczącym zasad postępowania przygotowawczego i sądowego w sprawach karnych.

Na zakończenie prezes PT TEPIS obiecała, że pozostanie w kontakcie z uczestnikami spotkania, powiadamiając ich o kolejnych działaniach w kierunku usprawnienia dyspozycyjności tłumaczy gotowych do służenia swoimi umiejętnościami podczas Euro 2012.

WARUNKOWA DEKLARACJA WSPÓŁPRACY TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH Z INSTYTUCJAMI WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI W REALIZACJI PROGRAMU EURO 2012

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, reprezentujące rzeszę ponad 10.000 tłumaczy przysięgłych, doceniając zaproszenie przedstawicieli tego zawodu do współdziałania z resortem sprawiedliwości oraz podjęcie z odpowiednim uprzedzeniem przygotowań do EURO 2012, deklaruje niniejszym gotowość współdziałania w zakresie informowania członków i tłumaczy niezrzeszonych o kolejnych krokach organizatorów przygotowań, upowszechniania wiedzy niezbędnej do sprawnej realizacji zadań oraz mobilizowania tłumaczy do udziału w kolejnych akcjach.

Nasza deklaracja współpracy jest jednak uzależniona od uświadomienia sobie przez organizatorów przygotowań opisanych poniżej przeszkód, które wymagają natychmiastowego usunięcia, aby nie stały na drodze do realizacji dobrych intencji, które niniejszym zgłaszamy. Prosimy więc o aktywne współdziałanie w kierunku usunięcia następujących przeszkód.

1. Zaniżone stawki za czynności tłumaczy przysięgłych z braku ustawowego obowiązku corocznej rewaloryzacji tych stawek
2. Brak stawek za czynności wykonywane w święta i dni wolne od pracy oraz w nocy
3. Wynagrodzenia wypłacane tłumaczom z opóźnieniem od 3 miesięcy do 3 lat
4. Złe warunki pracy – brak odpowiednich pomieszczeń do przeprowadzania przesłuchań z udziałem tłumacza, brak napojów i możliwości ich nabycia
5. Brak obcojęzycznych wersji standardowych tekstów informacyjnych, które wymagają każdorazowego tłumaczenia, narażając wszystkich na stratę czasu i zbędny wysiłek
6. Wynikająca z powyższych przyczyn powszechna niechęć tłumaczy przysięgłych do przyjmowania zleceń sądów i prokuratur, powodująca skuteczne unikanie udziału w postępowaniu przygotowawczym i sądowym oraz poważne trudności w znalezieniu chętnych do wykonywania tłumaczenia na rzecz tych instytucji.

Towarzystwo TEPIS występuje od lat z licznymi wnioskami o zmianę przepisów prawnych, które umożliwiłyby poprawę sytuacji, ale jak dotąd – bezskutecznie.

Mamy jednak nadzieję, że uświadomienie decydom powyższych okoliczności, które mogą negatywnie zaważyć na realizacji zadań instytucji wymiaru sprawiedliwości podczas EURO 2012, pozwoli na znalezienie odpowiednich sposobów i środków na wyeliminowanie opisanych wyżej problemów.

Liczymy więc na poparcie naszych starań ze strony organizatorów przygotowań do EURO 2012, które - w sytuacji jeszcze w tej chwili nie krytycznej - mogą w porę spotkać się ze zrozumieniem decydentów i doprowadzić do poprawy sytuacji.

Warszawa, 8 września 2010 r.

dr Danuta Kierzkowska, prezes

WNIOSEK DYSPOZYCYJNYCH TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH

Tak się złożyło, że kilka dni po wyżej opisanym spotkaniu nt. Euro 2012 prezes PT TEPIS otrzymała propozycję usprawnienia Listy Tłumaczy Przysięgłych i stworzenia listy tłumaczy deklarujących swoją dyspozycyjność co do udziału w czynnościach tłumacza przysięgłego powoływanego w trybie przyspieszonym lub – po prostu – pilnym. Oto list kol. Małgorzaty Niżnik z 17 września 2010 r., który przytaczamy poniżej w całości.

„Niniejszym zwracamy się o poparcie naszego wniosku o zmodyfikowanie istniejącego układu/kolejności danych osobowych tłumaczy przysięgłych na stronie internetowej <http://tlumacze.ms.gov.pl/index.php> Ministerstwa Sprawiedliwości. Pragniemy zauważyć, że kolejność nazwisk na tej liście nie jest uzasadniona ani porządkiem alfabetycznym, ani kolejnością wpisu poszczególnych tłumaczy na listę Ministerstwa Sprawiedliwości.

Rozmowy z wieloma tłumaczami przysięgłymi utwierdziły nas w przekonaniu, że sądy, prokuratury, Policja oraz inne organy, instytucje państwowe i osoby prywatne korzystające z usług tłumaczy przysięgłych kontaktują się w pierwszej kolejności z tłumaczami, których nazwiska znajdują się na początkowych pozycjach listy, natomiast tłumacze, których nazwiska przypadkowo umieszczono na dalszych pozycjach, bardzo często nie otrzymują zleceń od tych osób i instytucji.

Uważamy, że taki stan faktyczny dyskryminuje, ogranicza i często uniemożliwia wielu tłumaczom otrzymywanie zleceń i praktykowanie swojego zawodu w ramach współpracy z organami państwowymi. Dla wielu z nas uzyskanie statusu tłumacza przysięgłego jest wynikiem kilkunastoletniej pracy akademickiej i zawodowej. Uważamy zatem, że Ministerstwo Sprawiedliwości powinno stworzyć i umieścić taką listę na stronie internetowej, która uwzględniałaby interesy wszystkich tłumaczy przysięgłych w równym stopniu.

Aby rozwiązać opisany wyżej problem proponujemy stworzenie listy w układzie rotacyjnym, który polega na tym, że przy każdym otwarciu strony wyświetlane są

nazwiska w różnej losowej kolejności (skrypt Java albo PHP). Stworzenie takiego systemu jest jak najbardziej możliwe – konsultowaliśmy się w tej sprawie z fachowcami z branży informatycznej – i może być wykonane przez każdego znającego się na swoim fachu informatyka.

Ponadto, na internetowej liście tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości nie wyszczególniono tłumaczy, którzy są dyspozycyjni w pełnym wymiarze godzin (prowadzą na przykład własną działalność gospodarczą i nie są zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin) i wystarczająco elastyczni, aby bez problemu przyjmować regularnie zlecenia od wyżej wymienionych organów administracji państwowej. Bardzo często pracownicy tych instytucji muszą wykonać kilkanaście lub kilkadziesiąt rozmów telefonicznych, aby znaleźć tłumacza mogącego przyjąć dane zlecenie.

Dlatego uprzejmie prosimy o stworzenie powszechnie dostępnej listy tłumaczy, którzy prowadzą działalność gospodarczą w zakresie tłumaczeń lub niezależnie od tego są w stanie przyjmować regularnie zlecenia dla ww. organów. Naszym celem jest usprawnienie współpracy z instytucjami wymiaru sprawiedliwości oraz zaferowanie usług takiej grupy tłumaczy, której dyspozycyjność z pewnością okaże się bezcenna w dobie wzrastającego napływu imigrantów i turystów do naszego kraju.”

ODPOWIEDŹ DEPARTAMENTU ORGANIZACYJNEGO MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

Po przesłaniu listu pani Małgorzaty Niżnik z 17 września 2010 r., prezes PT TEPIS, dr Danuta Kierzkowska, otrzymała pismo DO-V-0190-656/10 z dnia 23 grudnia 2010 r. podpisane przez sędziego Karola Dalka, dyrektora Departamentu Organizacyjnego MS, które w całości przytaczamy poniżej.

„W nawiązaniu do Pani pisma w sprawie zmiany kolejności danych osobowych tłumaczy przysięgłych na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, do którego załączono list tłumacza przysięgłego języka niemieckiego pani Małgorzaty Niżnik, uprzejmie przedstawiam, co następuje:

Lista tłumaczy przysięgłych prowadzona jest zgodnie z unormowaniami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wzoru świadectwa potwierdzającego uprawnienia do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego oraz sposobu prowadzenia listy tłumaczy przysięgłych (Dz.U. Nr 15, poz. 130). § 5 powołanego rozporządzenia stanowi, że karty rejestrowe tłumaczy przysięgłych przechowywane są według poszczególnych języków, a w ramach języków w kolejności alfabetycznej. Powyższe oznacza, że organ prowadzący listę nie może dowolnie ustalać kolejności przechowywania kart tłumaczy, lecz musi czynić to w sposób ustalony w przepisach prawa. Kolejność tę odzwierciedla lista tłumaczy

przysięgłych publikowana corocznie w Dzienniku Urzędowym Ministra Sprawiedliwości.

Z kolei § 8 powołanego rozporządzenia stanowi, że lista tłumaczy przysięgłych może być prowadzona także w formie elektronicznej. Z faktu, że rozporządzenie nie odnosi się do kwestii kolejności danych prezentowanych w wersji elektronicznej listy należy wnosić, że powinna być ona analogiczna do formy papierowej. Pewne niedociągnięcia elektronicznej listy tłumaczy przysięgłych m.in. właśnie w tym zakresie stały się powodem zlecenia przez Departament Organizacyjny opracowania nowej wersji programu komputerowego obsługującego listę tłumaczy przysięgłych prezentowaną na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Program ten został wdrożony w listopadzie br. i obecnie w pełni odpowiada wymaganiom powołanego wyżej rozporządzenia.

Tym niemniej mając świadomość, że praktyka współpracy tłumaczy przysięgłych z organami wymiaru sprawiedliwości nie zawsze w pełni odzwierciedla przepisy - chociażby w odniesieniu do odmawiania wykonywania tłumaczeń na zlecenie organów wymienionych w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego - Ministerstwo Sprawiedliwości skłania się ku rozważeniu stworzenia dodatkowych narzędzi pozwalających usprawnić współpracę tłumaczy z sądami, prokuraturą, Policją i organami administracji publicznej. Wśród tych narzędzi mogłaby się znaleźć alternatywna lista tłumaczy przysięgłych zawierająca dane osób deklarujących chęć ściślejszej współpracy z wymienionymi podmiotami. Z uwagi jednak na fakt, że zgodnie z art. 6 Kodeksu postępowania administracyjnego organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa - to jeśli lista alternatywna miała być prowadzona przez Ministra Sprawiedliwości - konieczne byłyby wcześniejsze zmiany obowiązujących przepisów.

Inną drogą mogłoby być stworzenie takiej listy przez organizacje zrzeszające tłumaczy, np. TEPIS. Zaletą takiego rozwiązania byłby krótszy czas potrzebny na jej opracowanie (brak ograniczeń legislacyjnych i wynikających z prawa o zamówieniach publicznych) oraz większa elastyczność i możliwość dostosowania do potrzeb pojawiających się w trakcie użytkowania, a niemożliwych do przewidzenia w fazie projektowej.

Obecnie w Ministerstwie Sprawiedliwości rozważane są różne koncepcje zmian w przepisach w związku z przygotowaniem do mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2012 r., a problematyka zapewnienia odpowiedniej obsługi tłumaczy jest jednym z istotnych tematów, jednak ostateczne decyzje jeszcze nie zapadły. Jeśli tylko podjęte zostaną postanowienia w tym zakresie pozwolę sobie o tym poinformować Panią Prezes w celu ewentualnego nawiązania współpracy w przygotowaniu rozwiązań satysfakcjonujących zarówno wymiar sprawiedliwości, jak i środowisko tłumaczy.”

„KRAJOWE POGOTOWIE TŁUMACZY 2011” JUŻ WKRÓTCE NA STRONIE TEPISU

Lista tłumaczy przysięgłych i nieprzysięgłych, zrzeszonych i niezrzeszonych, zgłoszonych do dyspozycji w postępowaniu przygotowawczym i sądowym

W 2012 roku w Polsce odbędą się Mistrzostwa w Piłce Nożnej - Euro 2012. Kraj nasz odwiedzi duża liczba zagranicznych kibiców, którzy, jak uczą przykłady innych krajów, nie zawsze bywają zdyscyplinowani. Organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, przygotowując się na ich przyjęcie, chcą zapewnić sobie odpowiednią liczbę dyspozycyjnych tłumaczy zainteresowanych tłumaczeniem w postępowaniu karnym. Szczególny niepokój tych organów budzi brak na Liście Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości tłumaczy niektórych języków rzadkich.

W odpowiedzi na oczekiwania tych organów tworzymy już teraz „Krajowe Pogotowie Tłumaczy 2011”. Lista tłumaczy zgłoszonych do „Pogotowia” zostanie umieszczona na stronie internetowej naszego Towarzystwa i będzie obejmować zarówno tłumaczy przysięgłych, jak i nieprzysięgłych, zrzeszonych i niezrzeszonych. Z pewnością organy wymiaru sprawiedliwości będą chętnie korzystać z listy „Pogotowia”, gdy zabraknie dyspozycyjnych tłumaczy z Listy MS. Oby tylko nie zabrakło chętnych do pracy za niskie stawki urzędowe, ale trzeba mieć nadzieję, że pod presją sytuacji zostaną one wreszcie podwyższone.

Na listę wpisywani będą tylko ci tłumacze, którzy sami zadeklarują swoją dyspozycyjność i gotowość przyjmowania takich zleceń. Eksperyment ten, jeśli się uda, może okazać się pożyteczny w kontekście Euro 2012 i wart kontynuowania w następnych latach. Tłumacze nieprzysięgli uzyskają możliwość zdobycia doświadczenia w tym zakresie, co w przyszłości może im pomóc w nabyciu uprawnień tłumacza przysięgłego.

Zgłoszenia do „Pogotowia” będą przyjmowane i umieszczane na naszej stronie www.tepis.org.pl w dziale „Aktualności” na podstawie zgłoszenia mailowego na adres: tepis@tepis.org.pl. Zgłoszenia może dokonać każdy tłumacz, który oświadczy, że osobiście ponosi odpowiedzialność za zawarte w oświadczeniu dane i kwalifikacje, wśród których niezbędną umiejętnością jest tłumaczenie ustne – konsekwentne lub symultaniczne. Informacja o nieuzasadnionej odmowie wykonania tłumaczenia na zlecenie Policji, prokuratury i sądu spowoduje automatyczne skreślenie z listy „Pogotowia”, co jest zrozumiałe i nie wymaga dodatkowego uzasadnienia.

Zgłoszenie musi zawierać następujące dane: imię i nazwisko, język(i) robocze, narodowość, telefon komórkowy, adres mailowy, miejscowość, nr TP, przynależność do TEPIS, STP, BST, specjalizacja (inna niż tłumaczenie sądowe).

Równocześnie zapraszamy tłumaczy nieprzysięgłych do udziału w kursie podstawowym z cyklu „Laboratorium Tłumacza Nieprzysięgłego”, którego program i termin zostanie wkrótce ogłoszony na naszej stronie, zaś udział w takim kursie będzie odnotowany przy nazwisku tłumacza na liście „Pogotowia”.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI W 2010 ROKU KOMISJI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH PRZY MINISTRZE SPRAWIEDLIWOŚCI

Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości powołana została z dniem 1 września 2005 r. zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości Nr 59/05/DO z dnia 31 sierpnia 2005 r. (Dz. Urz. Ministra Sprawiedliwości Nr 5, poz. 21, z późn. zm.), w oparciu o przepis art. 29 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. *o zawodzie tłumacza przysięgłego* (Dz. U. Nr 273, poz. 2702, z późn. zm.).

Do zadań Komisji należy, stosownie do treści art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. *o zawodzie tłumacza przysięgłego*, wszczynanie i przeprowadzanie postępowań w sprawie odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych na wniosek Ministra Sprawiedliwości lub wojewody.

W 2010 roku do Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych wpłynęło 26 wniosków, w tym: 24 wnioski od Ministra Sprawiedliwości, 2 wnioski od wojewodów, w tym: 1 wniosek od Wojewody Dolnośląskiego, 1 wniosek od Wojewody Świętokrzyskiego.

Stwierdzić należy, że liczba wniosków, które wpłynęły do Komisji w 2010 roku, jest znacznie mniejsza w porównaniu z 2009 rokiem, w którym wpłynęło 87 wniosków, a także prawie dwa razy mniejsza w stosunku do 2008 roku, w którym wpłynęło 45 wniosków. Rok 2010 pod względem liczby wniosków, które wpłynęły do Komisji, jest natomiast porównywalny z 2007 rokiem, w którym wpłynęło 26 wniosków.

Ponadto w 2010 roku Komisja rozpatrzyła 18 spraw, które były prowadzone w 2009 roku i zostały przełożone na rok kolejny – we wszystkich tych sprawach orzeczenia zapadły w 2010 roku. Do końca 2010 roku rozpatrzono łącznie 40 spraw, w tym: 18 spraw z 2009 roku, 22 sprawy z 2010 roku.

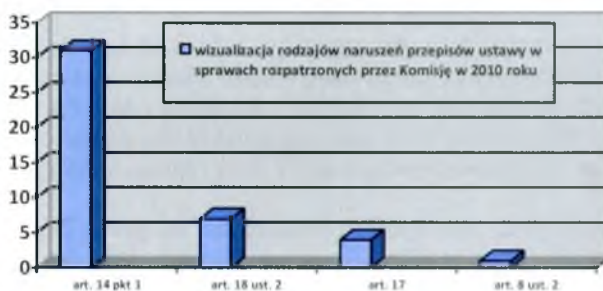
W przypadku 4 spraw rozpatrywanych w 2010 roku, które zostały przełożone na rok kolejny, na dzień 20 stycznia 2011 roku w 1 sprawie zostało już wydane orzeczenie, zaś w przypadku pozostałych 3 spraw terminy rozpraw wyznaczono w styczniu i lutym 2011 roku. Wnioski w tych 4 sprawach wpłynęły do Komisji we wrześniu (1 sprawa) oraz listopadzie (3 sprawy) 2010 roku.

Spośród 40 spraw rozpatrzonych w 2010 roku przez Komisję ze względu na zarzuty formułowane we wnioskach można wyszczególnić:

- 31 przypadków naruszenia art. 14 pkt. 1 ustawy - niewykonywania powierzonych tłumaczowi zadań ze szczególną starannością i bezstronnością, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa (w tym dwa przypadki, w których naruszenie art. 14 pkt. 1 wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 17, oraz jeden przypadek, w którym naruszenie art. 14 pkt. 1 wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 8 ust. 2),

- 7 przypadków naruszenia art. 18 ust. 2 ustawy - niewymienienia na wszystkich poświadczonych tłumaczeniach oraz poświadczonych opisach pism, które wydaje tłumacz przysięgły pozycji, pod którą tłumaczenie lub odpis są odnotowane w repertorium oraz nieprawidłowości w stosowaniu formuły poświadczającej tłumaczenie,
- 4 przypadki naruszenia art. 17 ustawy - niezgodnego z przepisami ustawy sposobu prowadzenia repertorium (w tym jeden przypadek, w którym naruszenie art. 17 wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 14 pkt. 1),
- 1 przypadek naruszenia art. 8 ust. 2 – obowiązku zgłoszenia zmiany danych objętych wpisem na listę w terminie 30 dni od daty powstania okoliczności uzasadniających zgłoszenie zmiany (naruszenie ww. przepisu wiązało się z jednoczesnym naruszeniem art. 14 pkt. 1).

Dane dotyczące liczby rozpatrzonych przez Komisję w 2010 roku spraw pod względem rodzajów naruszeń ustawy *o zawodzie tłumacza przysięgłego* zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Z powyższego zestawienia wynika, że najczęściej popełnianym przez obwinionych naruszeniem ustawy *o zawodzie tłumacza przysięgłego* w 2010 roku był art. 14 pkt 1 - w sumie 31 przypadków. Ponadto w trzech przypadkach postawiono po dwa różne zarzuty.

Po przeprowadzeniu rozpraw, które odbywają się w oparciu o przepisy ustawy *o zawodzie tłumacza przysięgłego*, a w sprawach nieuregulowanych stosowane są przepisy Kodeksu postępowania karnego, dotyczące postępowania uproszczonego, Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości uznała winnymi naruszenia obowiązków w sumie 31 tłumaczy przysięgłych.

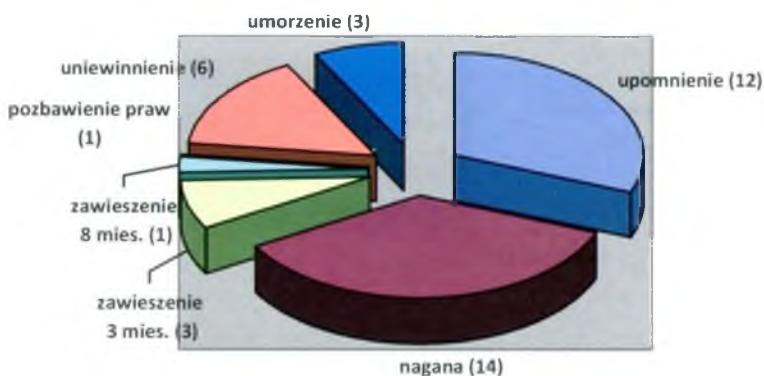
Wobec uznanych w 2010 r. winnymi 31 tłumaczy przysięgłych Komisja wymierzyła następujące kary:

- 12 przypadków kary upomnienia,
- 14 przypadków kary nagany,
- 4 przypadki kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu, w tym wobec:

- 3 tłumaczy na okres 3 miesięcy,
- 1 tłumacza na okres 8 miesięcy,
- 1 przypadek kary pozbawienia prawa wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego.

Ponadto po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Komisja uniewinniła 6 obwinionych od zarzucanych im czynów oraz w 3 przypadkach umorzyła postępowanie. W przypadku wydanych orzeczeń o uniewinnieniu obwinionych, przesyłając odpis orzeczenia Komisji do Departamentu Organizacyjnego, Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych każdorazowo przedstawiała pisemnie najważniejsze motywy zapadłych orzeczeń.

Dane dotyczące rodzajów oraz ilości wydanych przez Komisję w 2010 roku orzeczeń zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Od zapadłych w 2010 r. orzeczeń złożono 3 odwołania do właściwego sądu apelacyjnego, wydziału pracy i ubezpieczeń społecznych, z czego:

- w dwóch przypadkach (Sąd Apelacyjny w Krakowie oraz Sąd Apelacyjny w Białymstoku) orzeczenie Komisji zostało utrzymane w mocy, a odwołanie oddalone,
- w jednym przypadku (Sąd Apelacyjny w Lublinie) sprawa została przekazana do Wydziału Cywilnego, a sprawa aktualnie jest w toku.

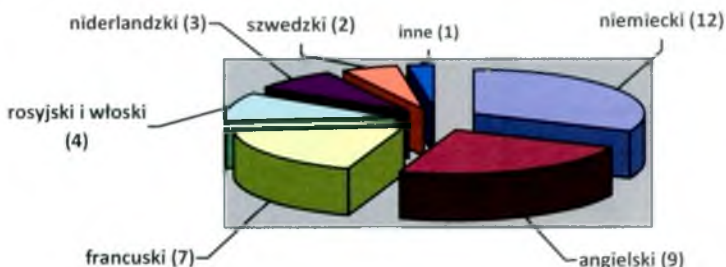
Ponadto w jednym przypadku obwiniona wnosila o sporządzenie pisemnego uzasadnienia zapadłego orzeczenia, jednakże po zapoznaniu się z jego treścią odstąpiła od złożenia odwołania do sądu apelacyjnego właściwego dla miejsca zamieszkania.. Na dzień dzisiejszy wszystkie uchwały wydane przez Komisję w 2010 roku stały się prawomocne.

Wśród obwinionych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2010 roku tłumaczy przysięgłych ze względu na rodzaj języka można wymienić:

- 12 przypadków tłumaczy przysięgłych języka niemieckiego,
- 9 przypadków tłumaczy przysięgłych języka angielskiego,
- 7 przypadków tłumaczy przysięgłych języka francuskiego,

- 4 przypadki tłumaczy przysięgłych języka rosyjskiego oraz taka sama liczba tłumaczy przysięgłych języka włoskiego,
- 3 przypadki tłumaczy przysięgłych języka niderlandzkiego,
- 2 przypadki tłumaczy przysięgłych języka szwedzkiego,
- po 1 przypadku tłumaczy przysięgłych języka duńskiego, macedońskiego, słowackiego, chorwackiego, serbskiego, słoweńskiego, hiszpańskiego, katalońskiego, czeskiego, bułgarskiego oraz łacińskiego.

Dane dotyczące tłumaczy przysięgłych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2010 roku ze względu na reprezentowany przez nich rodzaj języka ilościowo zostały przedstawione na poniższym wykresie:

Wśród 40 obwinionych w sprawach rozpatrzonych przez Komisję w 2010 roku tłumaczy przysięgłych, ze względu na płeć można wyróżnić 31 kobiet i 9 mężczyzn.

Na dzień 19 stycznia 2011 roku do Komisji wpłynęło 6 nowych wniosków o wszczęcie postępowania, a rozprawy w tych sprawach zostały już wyznaczone na styczeń i luty 2011 roku.

Warto zwrócić uwagę na fakt, że wyniki pracy Komisji przedstawiane są na stronach internetowych stowarzyszeń zrzeszających tłumaczy przysięgłych, w tym stowarzyszenia PT TEPIS i STP oraz w „Biuletynie TEPIS”. Jednocześnie członkowie Komisji, którzy są tłumaczami przysięgłymi, omawiają na stronach internetowych i w „Biuletynie TEPIS” oraz podczas spotkań tłumaczy organizowanych przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego i terenowe Koła PT TEPIS wspólnie z przedstawicielami urzędów wojewódzkich także inne przypadki naruszeń, które były przedmiotem rozpoznawania na rozprawach, oczywiście z pełnym poszanowaniem ochrony danych osobowych stron procesowych. Ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego zawiera bowiem zamknięty katalog kar i nie przewiduje podawania orzeczeń, które zapadają w formie uchwał, do publicznej wiadomości.

Warszawa, dnia 20 stycznia 2011 r.

Jacek Zieliński, przewodniczący KOZ

Opr. graf. JS

DYREKTYWA RADY WS. PRAWA DO TŁUMACZENIA W POSTĘPOWANIU KARNYM

Prawo podejrzanego i oskarżonego do rzetelnego procesu to również prawo do korzystania z usług wykwalifikowanego tłumacza, zapewniane przez konwencje międzynarodowe, aby umożliwić podejrzanemu zapoznanie się z zarzutami i złożenie wyjaśnień oraz obronę oskarżonemu, który nie zna języka używanego przez sąd. Najstarszą jest Europejska Konwencja Praw Człowieka z 1950 r., następnymi - Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z 1965 r. i Statut Rzymski z 1998 r.

Przestrzeganie tego prawa do rzetelnego procesu było przedmiotem unijnych projektów Grotius 98/GR/131 i AGIS 2001/GRP/015, które badały zasady kształcenia, kwalifikowania i ustanawiania tłumaczy sądowych. Zaniepokojenie niskimi kwalifikacjami tych tłumaczy w krajach Unii Europejskiej, a często brakiem jakichkolwiek przepisów, które określałyby ich poziom wykształcenia i umiejętności, doprowadziły do powołania przez Komisję Europejską w 2008 roku gremium niezależnych ekspertów pod nazwą „Forum Wielojęzyczności i Kształcenia Tłumaczy” (z udziałem przedstawiciela PT TEPIS – dr D. Kierzkowskiej), które zajęło się problemami kształcenia tłumaczy sądowych. Projekt zakończył się wydaniem zaleceń dotyczących zawodowego profilu tłumacza sądowego i urzędowego, jego kształcenia, zawodowego kodeksu etyki i praktyki zawodowej oraz współpracy organizacji zawodowych z instytucjami wymiaru sprawiedliwości.

Powyższe działania doprowadziły do przyjęcia 20 października 2010 r. dyrektywy 2010/64/EU Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie prawa do tłumaczenia w postępowaniu karnym. Dyrektywa określa minimum standardów dla wszystkich państw członkowskich UE w zakresie tłumaczenia w procesie karnym, nakłada na rządy tych państw obowiązek prowadzenia rejestrów tłumaczy posiadających odpowiednie kwalifikacje oraz obowiązek zapewnienia odpowiedniej jakości tłumaczenia, które każdorazowo powinno być wykonane przez właściwie wykwalifikowanego tłumacza.

Problemy związane ze statusem prawnym, kształceniem tłumaczy sądowych i szkoleniem pracowników instytucji wymiaru sprawiedliwości oraz współpracy z zawodowymi organizacjami tłumaczy będą omawiane na forum międzynarodowym podczas seminariów, które planuje organizować z udziałem ministrów sprawiedliwości i przedstawicieli instytucji wymiaru sprawiedliwości Europejskie Stowarzyszenie Tłumaczy Sądowych EULITA. Poniżej przytaczamy wypowiedź na ten temat prezesa Stowarzyszenia EULITA, Liese Katschinki.

EULITA'S POSITION CONCERNING THE IMPLEMENTATION OF THE EU DIRECTIVE ON THE RIGHT TO INTERPRETATION AND TRANSLATION IN CRIMINAL PROCEEDINGS.

The European Legal Interpreters and Translators Association (EULITA) was founded under the Criminal Justice Programme of the Directorate-General Justice, Freedom, Security (project number JLS/2007/JPEN/249). EULITA is a member of the EU's Justice Forum; it contributed actively to the making of the EU Directive on the right to interpretation and translation in criminal proceedings.

Associations of legal interpreters and translators in the EU member states are eligible to become full members of EULITA. Since EULITA was founded in November 2009, 14 associations representing legal interpreters and translators in Austria, Belgium, Czech Republic, Finland, France, Germany, Poland, Romania, Spain, Sweden and United Kingdom have joined EULITA. The currently 21 associate members of EULITA are universities specializing in the training of legal interpreters and translators, associations not eligible for full membership, and individual persons in countries without associations for legal interpreters and translators. Some associate members are domiciled in EU member states such as Estonia, Ireland, Italy, Greece, Portugal and Ireland, others in countries beyond the European Union (see the EULITA website for details – www.eulita.eu). Further applications for full and associate membership are currently pending with the Executive Committee of EULITA.

EULITA can therefore draw on a broad network of legal interpreters and translators, as well as professional associations and training institutions for legal interpreters and translators in large parts of the European Union when embarking on any programme for the implementation of the Directive. Consequently, EULITA and some of its members plan to organise regional seminars over a period of two years to which representatives of ministries of justice, judges, public prosecutors, court staff, lawyers, police and asylum officers, as well as training institutions will be invited to discuss practical ways and means to implement the Directive on the basis of existing models, especially with a view to eventually making national and/or regional registers of legal interpreters and translators available for publication on the e-Justice portal. The main topics of the seminars will be:

- 1) Basic training and continuous professional development of legal interpreters and translators (in response to Article 2 (8) and Article 3 (9), as well as Article 5 (1) of the Directive).

One sub-topic in this connection will be the use of modern communication technologies such as e.g. video-conferencing, telephone/Skype or internet interpreting (in response to Article 2 (6) of the Directive).

Another sub-topic will deal with the appropriate assistance for persons with hearing or speech impediments (in response to Article 2 (3) of the Directive), because sign-language interpreters are also eligible for EULITA membership (and the European Federation of Sign-Language Interpreters joined EULITA as an associate member).

- 2) Admission criteria for registers of appropriately qualified and independent interpreters and translators, as well as the administration of such registers (in response to Article 5 (2) of the Directive).
- 3) Establishing a core code of ethics that can be used in all EU member states and adapted to national specificities (also in response to Article 5 (3) of the Directive).
- 4) Drawing up and implementing Best Practice models for efficient and effective communication via interpreters and translators (in response to Article 6 of the Directive), involving the other stakeholders in judicial processes (judges, prosecutors, lawyers, court staff, police and asylum officers, etc.) in his process. This interaction should lead to an ongoing exchange of information, as well as consultations among all stakeholders. ("Committed professional associations are needed in every country to ensure the effective and smooth functioning of the judicial system.")
- 5) Validating existing regimes for legal interpreting and translation in EU member states in order to avoid any lowering of standards in the provision of legal interpreting and translation services (in response to Article 8 of the Directive).

The input from these seminars (covering as many of the 27 EU member states as possible) should provide valuable material for defining model curricula for the training of legal interpreters and translators, model regimes for the certification of legal interpreters and translators, as well as for the administration of registers of legal interpreters and translators.

The current budget constraints in EU member states, as well as member states' concerns over the costs of implementing the Directive should make them all the more aware of the need to involve the professional associations of legal interpreters and translators in their respective countries in the discussions of any measures to transpose the Directive (pursuing a bottomup approach instead of a top-down approach).

Last year's Framework decision on the right to interpretation and translation in criminal proceedings, which never went into force on account of the Lisbon Treaty, was accompanied by a "Best Practice" Council Resolution fostering the implementation of the Framework Decision by member states. The ultimately adopted Directive on the right to interpretation and translation did not – as originally envisaged – incorporate major parts of the "Best Practice" Resolution. It also appears that the Suggestion for a Council Recommendation fostering the implementation by member states of the rights to interpretation and translation in criminal proceedings has not made any major progress since June 2010. (Item 1 (e) of DROIPEN 70 states that "the recommendation should preferably be adopted at the same time as the Directive.") This is very regrettable because such a document could serve as guidance for the implementation of the Directive. Although the Recommendation will be of a non-binding character, it will nevertheless provide further added value and be an important source of reference when implementing the Directive. After all, the salient points mentioned in the Resolution (and eventually in the draft Recommendation) are the result of in-depth deliberations by the Reflection Forum on Multilingualism and Interpreter Training, which published its Final Report in June 2009.

Liese Katschinka, President
on behalf of
the Executive Committee of EULITA

Status: November 2010

UZNAWIE KWALIFIKACJI TŁUMACZY Z INNYCH KRAJÓW DO WYKONYWANIA ZAWODU TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO W POLSCE

Bolesław Cieślak

**naczelnik Wydziału Tłumaczy Przysięgłych
Departament Organizacyjny Ministerstwa Sprawiedliwości**

W dniu 30 listopada 2010 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego. W kontekście pojawiających się wątpliwości na początek warto wspomnieć, że ten akt prawny w ogóle nie będzie mieć wpływu na praktykę zawodową tłumaczy przysięgłych ustanowionych w Polsce, ani też na sposób uzyskiwania uprawnień zawodowych przez absolwentów filologii lub studiów podyplomowych w zakresie tłumaczenia na podstawie przepisów ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Dlatego też osoby pragnące przystąpić do egzaminu na tłumacza przysięgłego przed Państwową Komisją Egzaminacyjną powinny korzystać z dotychczasowych wniosków umieszczonych na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

Rozporządzenie odnosi się do osób, które uzyskały uprawnienia tłumacza sądowego, urzędowego lub przysięgłego w innych niż Polska państwach członkowskich Unii Europejskiej, w Szwajcarii, Norwegii, Islandii lub Lichtensteinu i pragną wykonywać swoją pracę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to element realizacji zasady swobodnego przepływu siły roboczej w ramach Unii Europejskiej.

Co prawda przez kilka lat rząd Rzeczypospolitej Polskiej prezentował stanowisko, że tłumacz przysięgły to zawód, tworzony na podstawie i dla potrzeb polskiego porządku prawnego, do którego ze względu na jego specyfikę nie mają w pełni zastosowania normy systemu uznawania kwalifikacji. Jednakże na skutek skargi złożonej przez polskiego obywatela do Komisji Europejskiej w sprawie nieuznawania w Polsce kwalifikacji zawodowych tłumaczy z innych państw UE, ostatecznie uznano, że zawód tłumacza przysięgłego spełnia przesłanki definicji zawodu regulowanego wymienione w odpowiedniej dyrektywie unijnej (dyrektywa 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych).

Stąd zaistniała konieczność wydania rozporządzenia dotyczącego tłumaczy przysięgłych na podstawie ustawy o uznawaniu kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, która to z kolei jest wydana jako implementacja wymienionej wyżej dyrektywy przez prawo polskie.

Zgodnie z przepisami powołanej ustawy tłumacze z wyżej wymienionych krajów mogą składać do Ministerstwa Sprawiedliwości wniosek o wszczęcie postępo-

wania w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego, który znajduje się również na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. Do wniosku należy załączyć dokumenty wymienione w wyjaśnieniach na formularzu wniosku. Dokumenty sporządzone w języku obcym powinny być przetłumaczone przez tłumacza wpisanego na polską listę tłumaczy przysięgłych. Wydanie decyzji w sprawie uznania kwalifikacji podlega opłacie skarbowej wynoszącej w wysokości 523 zł, którą należy uiścić z chwilą złożenia wniosku.

Po otrzymaniu wniosku Minister Sprawiedliwości dokonuje oceny kwalifikacji wnioskodawcy. Jeżeli okaże się, że wnioskodawca ma wykształcenie porównywalne z wymaganym przez ustawę o zawodzie tłumacza przysięgłego oraz że zakres uprawnień tłumaczy sądowych, urzędowych lub przysięgłych w państwie wnioskodawcy i zakres jego ustanowienia są zbliżone do określonych w tej ustawie, decyzja o uznaniu jego kwalifikacji jest wydawana od razu.

Jeśli natomiast okaże się, że okres kształcenia wnioskodawcy jest o co najmniej rok krótszy od kształcenia wymaganego przez polską ustawę o zawodzie tłumacza przysięgłego lub jeśli stwierdzi zasadniczą różnicę w tym kształceniu, Minister Sprawiedliwości może uzależnić decyzję o uznaniu kwalifikacji od odbycia przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego albo przystąpienia do testu umiejętności. Podobna sytuacja wystąpi, gdy zakres wykonywanego w państwie wnioskodawcy zawodu różni się znacząco od zakresu tego zawodu w Rzeczypospolitej Polskiej.

Minister Sprawiedliwości uzewnętrznia swoją wolę wydając postanowienie określające zakres kwalifikacji wymagających uzupełnienia, uwzględniając różnice pomiędzy kwalifikacjami posiadanymi przez wnioskodawcę a kwalifikacjami określonymi w ustawie o zawodzie tłumacza przysięgłego, biorąc pod uwagę doświadczenie zawodowe kandydata oraz przedłożone przez niego dyplomy, świadectwa i inne dokumenty. Potem wnioskodawca ma 60 dni na podjęcie decyzji co do tego, czy chce odbyć staż adaptacyjny czy przystąpić do testu umiejętności.

Staż adaptacyjny odbywa się u tłumacza przysięgłego, który w okresie co najmniej trzech lat poprzedzających powierzenie mu funkcji opiekuna stażu nieprzerwanie wykonywał czynności tłumacza przysięgłego. Minister Sprawiedliwości nie prowadzi osobnej listy potencjalnych opiekunów, a trzyletnie doświadczenie zawodowe jest jedynym warunkiem jaki obowiązkowo spełniać taka osoba. W praktyce pracownicy Ministerstwa Sprawiedliwości będą niewątpliwie chętnie korzystać z rad organizacji zrzeszających tłumaczy w przypadku zwracania się wnioskodawców o udzielenie informacji o osobach, u których może być odbywany staż adaptacyjny.

Staż polega na wykonywaniu tłumaczeń pod nadzorem opiekuna oraz uczestniczeniu w innych czynnościach tłumacza przysięgłego, a także na zapoznaniu się z zakresem zadań tłumacza przysięgłego, etyką zawodową oraz statusem prawnym tego zawodu. Z uwagi na fakt, że jednym z elementów stażu jest wykonywanie tłumaczeń pod nadzorem opiekuna, powinien on być tłumaczem przysięgłym tego języka, który jest językiem roboczym wnioskodawcy. Chociaż nie jest to w rozpo-

rządzeniu powiedziane wyraźnie, lecz jest to oczywiste, ponieważ w innym przypadku niemożliwa byłaby ocena jakości tłumaczeń. Staż odbywa się zgodnie z programem przygotowywanym indywidualnie dla każdego wnioskodawcy przez opiekuna stażu i zatwierdzonym przez Ministra Sprawiedliwości. Wyznaczony przez Ministra przedstawiciel jest uprawniony do kontroli przebiegu stażu. Przebieg stażu dokumentowany jest w dzienniku stażu.

Wnioskodawca i opiekun mają dużą swobodę w ustaleniu w jaki sposób formalnie uregulować staż. Najczęściej będzie to zapewne umowa cywilnoprawna między nimi, w której opiekun zobowiązuje się do nadzorowania wykonywania przez wnioskodawcę czynności będących przedmiotem stażu, a wnioskodawca zobowiązuje się do wykonywania tych czynności. Wnioskodawca jest jednak zobowiązany do pokrycia kosztów, które opiekun poniesie z tytułu sprawowania opieki. Natomiast to, czy wnioskodawca odbywający staż adaptacyjny na podstawie umowy cywilnoprawnej będzie otrzymywał wynagrodzenie, pozostawione jest do uznania stron.

Po zakończeniu stażu opiekun sporządza sprawozdanie z jego przebiegu Ministrowi Sprawiedliwości, który dokonuje oceny stażu i w przypadku pozytywnej oceny wydaje decyzję o uznaniu kwalifikacji. W przypadku oceny negatywnej wnioskodawca może jeden raz ponownie wystąpić do Ministra z wnioskiem o przeprowadzenie stażu adaptacyjnego na podstawie wcześniej już wydanego postanowienia. Ponowny staż odbywa się w analogiczny sposób jak staż pierwszy.

Z kolei osoby, które zdecydowały się przystąpić do testu umiejętności, muszą poddać się ocenie zespołu egzaminacyjnego powołanego z członków lub konsultantów Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, tej samej, która przeprowadza egzaminy polskich kandydatów do zawodu tłumacza przysięgłego.

Test umiejętności jest co do formuły podobny do egzaminu na tłumacza przysięgłego przeprowadzanego przez Państwową Komisję Egzaminacyjną, jest jednak o połowę krótszy. Test składa się z dwóch części – pisemnej i ustnej. Część pisemna trwa dwie godziny i polega na tłumaczeniu dwóch tekstów, jednego z języka polskiego na język obcy i jednego z języka obcego na język polski. Natomiast część ustna polega na przetłumaczeniu konsekwentnym jednego tekstu z języka polskiego na język obcy oraz a vista jednego tekstu z języka obcego na język polski. Ponieważ test jest przygotowywany z uwzględnieniem indywidualnych kwalifikacji poszczególnych wnioskodawców, rozporządzenie nie narzuca tematyki tekstów egzaminacyjnych. Część ustna odbywa się bezpośrednio po części pisemnej i przystępuje do niej każdy z uczestników testu umiejętności. Odróżnia to test od egzaminu na tłumacza przysięgłego, gdzie tylko osoby, które zdadzą część pisemną są dopuszczane do części ustnej. Koszty przeprowadzenia testu umiejętności pokrywają osoby do niego przystępujące. Nie można z góry ustalić kwoty, jaką kandydaci muszą uiścić, gdyż będzie ona się wahać w zależności od liczby osób przystępujących do testu. Im będzie ich więcej, tym mniejsze koszty.

W niektórych państwach Unii Europejskiej istnieją dwa zawody tłumacza urzędowo ustanowionego – jeden obejmujący tylko tłumaczenie pisemne i drugi obejmujący tylko tłumaczenie ustne. Jeśli wnioskodawca ma uprawnienia w zakresie

tylko tłumaczenia pisemnego, organ prowadzący postępowanie zwalnia go z pisemnej części testu, jeśli ma uprawnienia tylko w zakresie tłumaczenia ustnego – organ prowadzący postępowanie zwalnia go z części ustnej testu umiejętności.

Podobnie jak w przypadku stażu adaptacyjnego, w razie uzyskania oceny negatywnej wnioskodawca może jeden raz ponownie wystąpić do Ministra z wnioskiem o przeprowadzenie testu umiejętności na podstawie wcześniej już wydanego postanowienia.

Osoby odbywające staż adaptacyjny i przygotowujące się do testu umiejętności będą mogły znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości wykaz literatury pomocnej przy uzupełnianiu wiedzy. Lista taka jest obecnie przygotowywana i obejmować będzie komentarze do przepisów dotyczących tłumaczy przysięgłych, zbiory tekstów egzaminacyjnych i z pewnością „Kodeks tłumacza przysięgłego”.

Uzyskanie decyzji o uznaniu kwalifikacji nie kończy jeszcze całej procedury uzyskania prawa do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego w Polsce. Podobnie jak osoby, które zdały egzamin na tłumacza przysięgłego, osoby składające wniosek o uznanie kwalifikacji muszą złożyć ślubowanie wobec Ministra Sprawiedliwości. Dopiero po takiej uroczystości możliwe będzie wpisanie na listę tłumaczy przysięgłych i otrzymanie pieczęci z Mennicy Polskiej.

Na koniec pozostaje kwestia oceny, czy uznanie zawodu tłumacza przysięgłego za zawód regulowany i dopuszczenie na rynek polski tłumaczy z innych krajów Unii Europejskiej spowoduje gwałtowny wzrost liczby tłumaczy w Polsce i zalew naszego rynku tłumaczeń przez tłumaczy „z importu”. Myślę, że nie ma takich obaw. W całym roku 2010 ślubowanie złożyło pięciu tłumaczy, których kwalifikacje uznano bezpośrednio na podstawie ustawy o uznawaniu kwalifikacji zawodowych nabytych w Unii Europejskiej, (omawiane rozporządzenie nie było jeszcze przez Ministra Sprawiedliwości podpisane), a obecnie rozpatrywanych jest tylko pięć kolejnych wniosków.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 9 listopada 2010 r.

w sprawie stażu adaptacyjnego i testu umiejętności w toku postępowania o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 63, poz. 394) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) warunki, sposób i tryb odbywania stażu adaptacyjnego, sposób i tryb wykonywania nadzoru nad odbywaniem stażu adaptacyjnego oraz oceny nabytych przez wnioskodawcę

umiejętności, sposób ustalania kosztów odbywania stażu adaptacyjnego oraz tryb ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za odbycie stażu adaptacyjnego,

2) warunki, sposób i tryb przeprowadzania testu umiejętności oraz oceny wykazanych przez wnioskodawcę umiejętności, sposób ustalania kosztów przeprowadzania testu umiejętności oraz tryb ich ponoszenia, pobierania i zwrotu opłaty za przeprowadzenie testu umiejętności - w toku postępowania o uznanie nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w Konfederacji Szwajcarskiej lub w państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stronach umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym kwalifikacji do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego, zwanego dalej "postępowaniem".

§ 2. Minister Sprawiedliwości, zwany dalej "organem prowadzącym postępowanie", wydaje postanowienie o konieczności:

1) odbycia stażu adaptacyjnego, określając czas jego trwania, albo

2) przystąpienia do testu umiejętności

- wyznaczając zakres kwalifikacji wymagających uzupełnienia, przy uwzględnieniu istniejących różnic pomiędzy kwalifikacjami posiadanymi przez wnioskodawcę a kwalifikacjami określonymi w przepisach dotyczących wymagań kwalifikacyjnych do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego w Rzeczypospolitej Polskiej, doświadczenia zawodowego wnioskodawcy oraz świadectw, dyplomów lub innych dokumentów potwierdzających kwalifikacje posiadane przez wnioskodawcę.

§ 3. W terminie 60 dni od otrzymania postanowienia, o którym mowa w § 2, wnioskodawca występuje do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o odbycie stażu adaptacyjnego albo przeprowadzenie testu umiejętności.

§ 4. Organ prowadzący postępowanie upowszechnia w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.¹⁾), na stronach podmiotowych tego organu wykaz literatury pomocnej przy uzupełnianiu wiedzy niezbędnej do odbywania stażu adaptacyjnego lub spełnienia wymogów testu umiejętności.

Rozdział 2

Staż adaptacyjny

§ 5. 1. Staż adaptacyjny jest odbywany u tłumacza przysięgłego, zwanego dalej "opiekunem stażu".

2. Organ prowadzący postępowanie, na wniosek wnioskodawcy, udziela informacji o tłumaczach przysięgłych, u których może być odbywany staż adaptacyjny.

§ 6. 1. Wnioskodawca do wniosku o odbycie stażu adaptacyjnego dołącza dokument zawierający zobowiązanie opiekuna stażu do zorganizowania i przeprowadzenia dla wnioskodawcy stażu adaptacyjnego wraz z trzema egzemplarzami programu stażu adaptacyjnego, o którym mowa w § 10.

2. Zobowiązanie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:

1) rodzaj stosunku prawnego, jaki zostanie nawiązany z wnioskodawcą w trakcie odbywania stażu adaptacyjnego;

2) termin, w jakim zostanie nawiązany ten stosunek prawny;

3) okres, na jaki zostanie nawiązany ten stosunek prawny, nie krótszy niż czas trwania stażu adaptacyjnego wskazany w postanowieniu, o którym mowa w § 2;

4) zakres czynności, jakie zostaną powierzone wnioskodawcy.

§ 7. Wnioskodawca odbywający staż adaptacyjny na podstawie umowy cywilnoprawnej może go odbywać bez wynagrodzenia lub za wynagrodzeniem.

§ 8. 1. Wstępnego obliczenia kosztów związanych z odbywaniem przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego dokonuje opiekun stażu, u którego staż adaptacyjny ma być odbywany, w porozumieniu z organem prowadzącym postępowanie, nie później niż w terminie 30 dni przed dniem rozpoczęcia stażu, wraz z jednoczesnym zastrzeżeniem, że ostateczne ustalenie kosztów nastąpi po zakończeniu odbywania stażu adaptacyjnego.

2. Koszt odbywania przez wnioskodawcę stażu adaptacyjnego jest ustalany na podstawie rzeczywistych kosztów odbywania tego stażu, z uwzględnieniem programu i czasu trwania stażu adaptacyjnego.

3. Do rzeczywistych kosztów odbywania stażu adaptacyjnego zalicza się w szczególności:

- 1) koszty organizacyjno-techniczne;
- 2) koszty materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych;
- 3) wynagrodzenie opiekuna stażu.

4. Wnioskodawca z tytułu kosztów, o których mowa w ust. 1, uiszcza jednorazową opłatę najpóźniej w dniu zakończenia stażu adaptacyjnego lub miesięcznie, w równych ratach płatnych z góry do 10 dnia każdego miesiąca za dany miesiąc, na rachunek bankowy wskazany przez opiekuna stażu.

5. Wysokość kosztów odbycia stażu adaptacyjnego jest ustalana ostatecznie na dzień zakończenia tego stażu, w sposób określony w ust. 2. Ostateczna wysokość kosztów odbywania stażu adaptacyjnego nie może przewyższyć kosztów wyliczonych wstępnie o więcej niż 10 %.

§ 9. 1. Opiekunem stażu może być wyłącznie osoba, która w okresie co najmniej 3 lat poprzedzających datę powierzenia jej funkcji opiekuna stażu nieprzerwanie wykonywała czynności tłumacza przysięgłego.

2. Opiekun stażu nie może być zmieniany w trakcie odbywania stażu adaptacyjnego, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.

3. Zmiana opiekuna stażu następuje w przypadku:

- 1) braku możliwości dalszego pełnienia przez opiekuna stażu czynności nadzoru nad wnioskodawcą;
- 2) zawieszenia działalności opiekuna stażu jako tłumacza przysięgłego albo skreślenia go z listy tłumaczy przysięgłych.

4. Zmiana opiekuna stażu może nastąpić w przypadku umotywowanego wniosku złożonego przez wnioskodawcę lub opiekuna stażu do organu prowadzącego postępowanie, nie później niż na 3 miesiące przed zakończeniem stażu adaptacyjnego.

5. W sprawie wskazania nowego opiekuna stażu w przypadkach, o których mowa w ust. 3 i 4, postanawia organ prowadzący postępowanie, po uzyskaniu stanowiska odbywającego staż adaptacyjny.

6. Zmiana opiekuna stażu nie ma wpływu na dotychczasowy program stażu adaptacyjnego.

§ 10. 1. Staż adaptacyjny odbywa się zgodnie z programem stażu adaptacyjnego zatwierdzonego przez organ prowadzący postępowanie.

2. Zatwierdzenie programu stażu adaptacyjnego następuje przez naniesienie na trzech egzemplarzach tego programu adnotacji "zatwierdzam", przy czym organ prowadzący postępowanie jeden egzemplarz przesyła wnioskodawcy, drugi opiekunowi stażu, a trzeci pozostawia u siebie.

3. Program stażu adaptacyjnego jest przygotowywany indywidualnie dla danego wnioskodawcy przez opiekuna stażu i uwzględnia zakres kwalifikacji wymagających uzupełnienia wyznaczony w postanowieniu, o którym mowa w § 2.

4. Przy ustalaniu programu stażu adaptacyjnego bierze się pod uwagę w szczególności konieczność:

- 1) zapoznania się z zakresem zadań tłumacza przysięgłego, etyką zawodową oraz statusem prawnym tego zawodu;
- 2) dokonywania tłumaczeń pod nadzorem opiekuna stażu;
- 3) uczestniczenia w pozostałych czynnościach wykonywanych przez tłumacza przysięgłego.

§ 11. 1. Organ prowadzący postępowanie w postanowieniu, o którym mowa w § 2, ustala długość stażu adaptacyjnego, który nie może być krótszy niż 3 miesiące, w sposób indywidualny dla każdego wnioskodawcy.

2. Na wniosek wnioskodawcy, złożony w trakcie odbywania stażu adaptacyjnego, organ prowadzący postępowanie może przedłużyć okres trwania stażu adaptacyjnego, z tym że łącznie nie może on przekroczyć okresu określonego w art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej.

§ 12. 1. Przebieg stażu adaptacyjnego nadzoruje organ prowadzący postępowanie, w szczególności przez:

- 1) kontrolę realizacji programu stażu adaptacyjnego;
- 2) kontrolę warunków odbywania stażu adaptacyjnego;
- 3) kontrolę obecności wnioskodawcy w czasie stażu adaptacyjnego;
- 4) gromadzenie informacji o przebiegu stażu adaptacyjnego;
- 5) nakazanie usunięcia uchybień stwierdzonych w toku czynności kontrolnych.

2. Organ prowadzący postępowanie wyznacza swojego przedstawiciela do wykonywania w jego imieniu czynności, o których mowa w ust. 1, i powiadamia o tym opiekuna stażu oraz wnioskodawcę.

3. Przedstawiciel organu prowadzącego postępowanie sporządza na piśmie sprawozdanie zawierające wnioski wynikające z przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1.

§ 13. 1. Wnioskodawca dokumentuje przebieg stażu adaptacyjnego w dzienniku stażu.

2. Dziennik stażu adaptacyjnego zawiera:

- 1) imię i nazwisko wnioskodawcy;
- 2) imię i nazwisko opiekuna stażu;
- 3) datę rozpoczęcia stażu adaptacyjnego;
- 4) datę założenia dziennika;
- 5) tygodniowy wykaz czynności wykonywanych przez wnioskodawcę oraz datę ich wykonywania, potwierdzony podpisem opiekuna stażu;
- 6) okresowe oceny opiekuna stażu, podpisane przez niego, z podaniem daty i miejsca sporządzenia oceny.

3. Opiekun stażu potwierdza podpisem w dzienniku stażu adaptacyjnego zgodność jego przebiegu z programem.

§ 14. 1. Po zakończeniu stażu adaptacyjnego opiekun stażu niezwłocznie sporządza pisemne sprawozdanie z jego przebiegu i przekazuje je organowi prowadzącemu postępowanie.

2. Opiekun stażu, sporządzając sprawozdanie z odbycia stażu adaptacyjnego, uwzględnia uwagi i spostrzeżenia przekazane przez organ prowadzący postępowanie w trakcie przebiegu stażu adaptacyjnego.

§ 15. 1. Po przekazaniu sprawozdania opiekun stażu przesyła wnioskodawcy rozliczenia kosztów związanych z odbytym stażem adaptacyjnym.

2. Niewykorzystana część opłaty za odbycie stażu adaptacyjnego podlega zwrotowi wnioskodawcy na wskazany przez niego rachunek bankowy lub w inny wskazany przez niego sposób, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wnioskodawcy rozliczenia kosztów.

§ 16. W terminie 14 dni od dnia otrzymania sprawozdania organ prowadzący postępowanie dokonuje oceny umiejętności nabytych przez wnioskodawcę, biorąc pod uwagę także wynik czynności nadzorczych prowadzonych w trybie § 12.

§ 17. 1. W przypadku uzyskania negatywnej oceny ze stażu adaptacyjnego wnioskodawca może jeden raz ponownie wystąpić do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o przeprowadzenie stażu adaptacyjnego na podstawie tego samego postanowienia, o którym mowa w § 2.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy złożyć w terminie 30 dni od dnia otrzymania oceny, o której mowa w ust. 1.

3. Do ponownego odbycia stażu adaptacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy § 5-16.

Rozdział 3

Test umiejętności

§ 18. Test umiejętności przygotowuje i przeprowadza zespół egzaminacyjny powołany przez Przewodniczącą Państwowej Komisji Egzaminacyjnej utworzonej na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 273, poz. 2702, z 2006 r. Nr 107, poz. 722 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228) spośród członków lub konsultantów Państwowej Komisji Egzaminacyjnej.

§ 19. Jeżeli wnioskodawca wybrał test umiejętności i przekazał tę informację we wniosku, o którym mowa w § 3, organ prowadzący postępowanie niezwłocznie przekazuje Przewodniczącemu Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, o której mowa w § 18, postanowienie, o którym mowa w § 2, wraz z kopią dokumentacji zawierającej informację o posiadanych kwalifikacjach, w tym o wykształceniu i praktyce zawodowej wnioskodawcy.

§ 20. O terminie i miejscu przeprowadzenia testu umiejętności zawiadamia wnioskodawcę Przewodnicząca Państwowej Komisji Egzaminacyjnej, co najmniej na 21 dni przed wyznaczonym dniem przeprowadzenia testu umiejętności, z tym że test nie może się odbyć później niż w terminie 6 miesięcy od dnia przekazania przez kandydata wniosku, o którym mowa w § 3.

§ 21. 1. Test umiejętności jest opracowywany przez zespół egzaminacyjny indywidualnie dla każdego wnioskodawcy i uwzględnia zakres kwalifikacji wymagających uzupełnienia wyznaczony w postanowieniu, o którym mowa w § 2.

2. Test umiejętności składa się z dwóch części: pisemnej oraz ustnej.

3. Część pisemna trwa 120 minut i polega na przetłumaczeniu jednego tekstu z języka polskiego na język obcy oraz tekstu z języka obcego na język polski.

4. Część ustna polega na przetłumaczeniu konsekwentnym (egzaminator odczytuje lub odtwarza tekst z przerwami na tłumaczenie) jednego tekstu z języka polskiego na język obcy oraz a vista (wnioskodawca otrzymuje do tłumaczenia tekst w formie pisemnej) jednego tekstu z języka obcego na język polski.

5. W trakcie części pisemnej egzaminowany może korzystać z przyniesionych przez siebie słowników.

6. Po przeprowadzeniu testu umiejętności Państwowa Komisja Egzaminacyjna ustala jego wynik stanowiący sumę punktów przyznawanych za następujące elementy oceny, osobno, każdego z 4 tekstów:

- 1) do 10 punktów za zgodność treści przekazanej w tłumaczeniu z treścią oryginału;
- 2) do 15 punktów za terminologię i frazeologię subjęzyka specjalistycznego;

- 3) do 10 punktów za poprawność gramatyczną, ortograficzną (lub fonetyczną) i leksykalną (leksyka niespecjalistyczna);
- 4) do 10 punktów za zastosowanie rejestru (stylu funkcjonalnego) języka właściwego dla danego rodzaju tekstu;
- 5) do 5 punktów za znajomość formalnych zasad wykonywania tłumaczeń uwierzytelnionych - w odniesieniu do części pisemnej - lub za poprawność fonetyczno-intonacyjną, dykcję i płynność wypowiedzi - w odniesieniu do części ustnej.

7. Maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania przez wnioskodawcę w trakcie testu umiejętności wynosi 200 punktów.

8. Ocenę pozytywną z testu umiejętności otrzymuje wnioskodawca, który uzyskał co najmniej 150 punktów.

§ 22. 1. Jeżeli z przedstawionych przez wnioskodawcę dokumentów wynika, że posiada on kwalifikacje zawodowe w zakresie tłumaczenia pisemnego odpowiadające wymaganiom stawianym tłumaczom przysięgłym w Rzeczypospolitej Polskiej, organ prowadzący postępowanie w postanowieniu, o którym mowa w § 2, zwalnia wnioskodawcę z części pisemnej testu umiejętności.

2. Jeżeli z przedstawionych przez wnioskodawcę dokumentów wynika, że posiada on kwalifikacje zawodowe w zakresie tłumaczenia ustnego odpowiadające wymaganiom stawianym tłumaczom przysięgłym w Rzeczypospolitej Polskiej, organ prowadzący postępowanie w postanowieniu, o którym mowa w § 2, zwalnia wnioskodawcę z części ustnej testu umiejętności.

3. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 do uzyskania pozytywnego wyniku testu umiejętności wystarczające jest uzyskanie 75 punktów.

§ 23. 1. Członkowie zespołu egzaminacyjnego zapewniają prawidłowy przebieg testu umiejętności.

2. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego może wykluczyć z testu umiejętności osobę, która w trakcie jego trwania korzysta z niedozwolonej pomocy, pomaga innym uczestnikom testu umiejętności lub w inny sposób zakłóca jego przebieg.

3. Wykluczenie zostaje odnotowane w protokole, o którym mowa w § 27.

§ 24. 1. Część pisemną testu umiejętności przeprowadza się w wydzielonej sali, w warunkach zapewniających samodzielną pracę osób, które do niego przystąpiły.

2. Przed wejściem na salę egzaminacyjną osoba przystępująca do testu umiejętności jest obowiązana do okazania zawierającego zdjęcie dokumentu potwierdzającego jej tożsamość.

3. W trakcie testu umiejętności osoba, która do niego przystąpiła, może opuścić salę egzaminacyjną po uzyskaniu zgody członka zespołu egzaminacyjnego. Przed opuszczeniem sali osoba wychodząca przekazuje pracę przewodniczącemu lub, w razie jego nieobecności, innemu członkowi zespołu egzaminacyjnego, który odnotowuje godzinę przekazania i zwrotu tej pracy.

§ 25. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego powiadamia osoby przystępujące do testu umiejętności o treści przepisów § 21 ust. 5, § 23 ust. 2 i § 24 ust. 3.

§ 26. Wynik testu umiejętności jest ustalany w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia przeprowadzenia testu.

§ 27. Wynik testu umiejętności Państwowa Komisja Egzaminacyjna przekazuje pisemnie wnioskodawcy oraz organowi prowadzącemu postępowanie w terminie 3 dni od dnia ustale-

nia wyników testu. Wraz z informacją o wyniku testu umiejętności Państwowa Komisja Egzaminacyjna przekazuje organowi prowadzącemu postępowanie protokół testu umiejętności.

§ 28. 1. Nieprzystąpienie w wyznaczonym terminie do testu umiejętności bez usprawiedliwienia uznaje się za odstąpienie wnioskodawcy od testu umiejętności.

2. Usprawiedliwienie nieprzystąpienia wnioskodawcy w wyznaczonym terminie do testu umiejętności następuje w trybie przewidzianym dla usprawiedliwiania nieobecności w pracy, określonym w odrębnych przepisach.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, organ prowadzący postępowanie wyznacza ponownie datę, do której wnioskodawca powinien przystąpić do testu umiejętności.

§ 29. 1. W przypadku uzyskania negatywnej oceny z testu umiejętności wnioskodawca może jeden raz ponownie wystąpić do organu prowadzącego postępowanie z wnioskiem o przeprowadzenie testu umiejętności na podstawie tego samego postanowienia, o którym mowa w § 2.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy złożyć w terminie 30 dni od dnia przekazania przez Państwową Komisję Egzaminacyjną wnioskodawcy wyniku testu umiejętności.

3. Do ponownego przeprowadzenia testu umiejętności stosuje się przepisy § 18-28 oraz § 30 i 31.

§ 30. 1. Członkom zespołu egzaminacyjnego przysługuje wynagrodzenie za udział w jego pracach w wysokości 50 % kwoty określonej w § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania egzaminu na tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 15, poz. 127).

2. W przypadkach określonych w § 22 ust. 1 i 2 wynagrodzenie członków zespołu egzaminacyjnego wynosi 50 % kwoty określonej w ust. 1.

§ 31. 1. Koszty przeprowadzenia testu umiejętności pokrywają osoby do niego przystępujące.

2. Ustalenia wysokości opłaty za uczestnictwo w teście umiejętności dokonuje Państwowa Komisja Egzaminacyjna, nie później niż w terminie 14 dni przed dniem jego przeprowadzenia, biorąc pod uwagę koszty obliczone z uwzględnieniem liczby osób przystępujących do testu oraz wydatków organizacyjno-technicznych.

3. Wnioskodawca uiszcza opłatę, nie później niż w terminie 7 dni przed dniem przeprowadzenia testu umiejętności, na rachunek bankowy wskazany przez Państwową Komisję Egzaminacyjną. Opłata stanowi dochód budżetu państwa.

4. Przystępując do testu umiejętności, wnioskodawca okazuje dowód uiszczenia opłaty.

5. W przypadku odwołania testu umiejętności z przyczyn leżących po stronie Państwowej Komisji Egzaminacyjnej wnioskodawcy zwraca się opłatę, o której mowa w ust. 2, na wskazany przez niego rachunek bankowy lub w inny wskazany przez niego sposób.

6. Jeżeli wnioskodawca nie przystąpi do testu umiejętności bez usprawiedliwienia, opłata nie podlega zwrotowi.

Rozdział 4

Przepis końcowy

§ 32. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

UROCZYSTE XXIV WARSZTATY PRZEKŁADU PRAWNICZEGO I SPECJALISTYCZNEGO

W dniu 25 września 2010 r. w salach hotelu Mercure w Warszawie odbyły się XXIV Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego. Przed rozpoczęciem obrad odbyło się uroczyste wręczenie odznaczeń państwowych dla zasłużonych członków PT TEPIS, którzy otrzymali Brazowe Krzyże Zasługi (b), Srebrne Krzyże Zasługi (s) i Złote Krzyże Zasługi (z). Oto szesnaścioro odznaczonych, wśród których uprzejmie pozował do pamiątkowego zdjęcia minister Zbigniew Wrona

Od lewej stoją: Marek Mikulski (s), Elżbieta Łyszkowska (s), min. Zbigniew Wrona, Krystyna Kołodziej (s), Zofia Rybińska (s), Artur D. Kubacki (b), Małgorzata Sakwerda (b), Anna Konieczna (s), Anna Michalska (b) i Elżbieta Gołębiowska (s). Od lewej siedzą: Dorota Staniszevska-Kowalak (s), Teresa Skrodzka (s), Jerzy Ogonowski (s), Danuta Kierzkowska (z), Helena Ostyk-Narbutt (z), Barbara Bosek (s), Maria Metzler (s).

Odnaczenia wręczał osobiście Pan Minister Zbigniew Wrona, podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, który przybył na uroczystość mimo zaproszenia go z zaledwie kilkudniowym wyprzedzeniem terminu. Doceniając jednak jubileuszowy charakter wydarzenia, pokonał wszystkie przeszkody i poświęcił swój czas zaplanowany dla rodziny. W przemówieniu pięknie wyraził uznanie dla roli i pracy tłumaczy przysięgłych oraz wolę dalszej współpracy z Towarzystwem TEPIS, zwłaszcza w zakresie współtworzenia Kodeksu tłumacza przysięgłego.

Pan Minister Zbigniew Wrona (po prawej) przybył na uroczystość w towarzystwie Pana Bolesława Cieślaka - naczelnika Wydziału Tłumaczy Przysięgłych (po lewej). Gości witała i zęgniała prezes Danuta Kierzkowska (w ęródku).

Obrady na sesji plenarnej

Sędzia Jolanta Marek-Trocha omówiła zmiany w Kodeksie karnym. Następnie Daria Kutyla-Sułkowska opisała postępowanie o nadanie statusu uchodźcy w RP, prokurator Jacek Zieliński - szczegółowo omówił działalność Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych przy Ministrze Sprawiedliwości.

Obrady w sekcjach językowych

Sekcja Angielska – obrady prowadziła Zofia Rybińska. Referaty wygłosili:

- dr Aleksandra Matulewska– *„Skuteczne i nieskuteczne metody zapewniania ekwiwalentów w przekładzie prawniczym”*
- Jolanta Ścigała - *„Praktyczne aspekty tłumaczenia terminologii organów ścigania i europejskiego prawa karnego”*
- dr Łucja Biel - *„Terminologia i frazeologia angielskiej i polskiej umowy o pracę”*
- dr Mariusz Górnicz - *„Karta informacyjna leczenia szpitalnego – tłumaczenie na język angielski”*
- mgr Monika Mostowy - *„Tłumaczenie stopni policyjnych, wojskowych i straży granicznej”*

- mgr Marek Mikulski - *”Warsztat techniczny tłumacza (w tym własny system skrótowego pisania) oraz parę słów o zdrowiu”*

Sekcja Rosyjska - obrady prowadził dr Edward Szędzielorz. Referaty wygłosili:

- dr Siergiej Chwatow – *Языковые нормы и «реформы» языка*
- mec. Natalia Wasilenko – *Środki zaskarżenia orzeczeń w sprawach karnych i cywilnych*
- mgr Magdalena Kałuża – *Archaiczna leksyka prawnicza na przykładzie wybranych aktów normatywnych oraz dokumentów praktyki prawniczej z okresu carskiej Rosji (II połowa XIX wieku)*
- mgr Janusz Poznański - *Tłumaczenie polskich i rosyjskich pism dotyczących zagranicznej pomocy prawnej*
- mgr Aleksandra Kamińska - *Tłumaczenie tekstów dotyczących statusu uchodźców z krajów byłego ZSRR*

Sekcja Francuska - obrady prowadziła Anna Michalska. Referaty wygłosili:

- mgr Anna Ciostek - *Terminologia unijna (zapożyczenia, neologizmy) i jej wyszukiwanie w internecie*
- prof. Małgorzata Tryuk - *Egzamin ministerialny na tłumacza przysięgłego - przegląd problemów związanych z tłumaczeniem pisemnym i ustnym*
- dr Maria Metzler – *Contrat pour la fabrication de colliers galvanisés - Umowa dotycząca obejm ocynkowanych*

Sekcja Niemiecka - obrady prowadziła Marta Czyżewska. Referaty wygłosili:

- dr Artur Dariusz Kubacki - *Problemy tłumaczenia dokumentów spadkowych na język niemiecki*
- mgr Paweł Gugala - *Übersetzen von Klageschriften und Anträgen im Zivilprozess*
- mgr Krystyna Kołodziej - *Ustne przyjęcie zawiadomienia o przestępstwie złożone przez cudzoziemca - procedura i terminologia w języku niemieckim*
- dr Marta Czyżewska - *Wybrana terminologia z zakresu szkolnictwa wyższego – ekwiwalenty w języku niemieckim i polskim*
- dr Rafał Szubert - *Związki frazeologiczne w języku prawa i administracji. Polsko-niemiecki leksykon umów w obrocie gospodarczym.*

Sekcja Włoska - obrady prowadziła Teresa Skrodzka. Referaty wygłosili:

- mgr Joanna Sokołowska - *Organy spółek handlowych i pełnomocnicy spółki - analiza problematyki przekładu*
- dott. Marco Mazzocchi - *Struktura umowy spółki z o.o. - zagadnienia prawno-porównawcze użyteczne dla warsztatu tłumacza*
- mgr Agnieszka Włodarczyk - *Umowa przedwstępna sprzedaży nieruchomości – analiza porównawcza*
- dr Mieczysław Żochowski - *Procedura sądowa wysyłania dokumentów do adresatów w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej*
- mgr Hanna Stryk-Boguta - *Wniosek o ekstradycję osoby ściganej w celu odbycia kary*
- mgr Teresa Skrodzka - *Międzynarodowa pomoc sądowa - procedura *doręczeń**

Sekcja Hiszpańska - obrady prowadziła dr María Paula Malinowski Rubio.

Referaty wygłosili:

- José Manuel Gutierrez Rubio - *Traducción e interpretación en el campo del comercio y de la ingeniería desde la perspectiva del cliente*
- mgr Teresa Rusek Stępień - *Terminologia i frazeologia w dziedzinie muzyki*
- Antonio Rodríguez Fernel - *Terminología tributaria*
- dr María Paula Malinowski Rubio - *Cultura y traducción*

DOSKONALENIE ZAWODOWE TŁUMACZY W KOŁACH PT TEPIS JESIENIĄ 2010 ROKU

XI Dolnośląskie Warsztaty dla Tłumaczy odbyły się z inicjatywy Dolnośląskiego Koła PT TEPIS dnia 8 października 2010 r. na temat „Tłumacz w postępowaniu karnym”, zajęcia warsztatowe były prowadzone w trzech grupach językowych: angielskiej, niemieckiej i francuskiej w salach Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego we Wrocławiu. Warsztaty prowadzili prawnicy z Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego wykładający prawo w językach obcych.

Zarząd Górnoszląskiego Koła PT TEPIS zorganizował w Sosnowcu VII Górnoszląskie Repetytorium Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych w dniu 22 października 2010 r. z wykładem Romana Koziarkiewicza, autora słowników specjalistycznych nt. „O sztuce tłumaczenia” oraz Mirosławy Stawarz, kierownika USC w Chrzanowie, nt. tłumaczenia dokumentów USC i ceremonii zawarcia małżeństwa w USC z udziałem tłumacza

Natomiast Zarząd Pomorskiego Koła PT TEPIS w Szczecinie zainicjował wiosną 2010 r. na I Laboratorium Tłumaczy cykl wykładów na temat jeszcze mało gdzieinziej znany, mianowicie „impastacja głosu tłumacza”. Wątek ten kontynuowano podczas II, III i IV Laboratorium Tłumaczy, które odbyły się odpowiednio 6 wrze-

śnia, 20 września i 29 listopada 2010 r. Temat ten był uzupełniany dyskusją o bieżących problemach pracy tłumaczy przysięgłych, m. in. – o nowelizacji Kodeksu tłumacza przysięgłego.

X Krakowskie Repetytorium dla Tłumaczy Przysięgłych odbyło się 13 listopada 2010 r. Z okazji „małego jubileuszu” instytucji Repetytorium w Krakowie, prezes Małopolskiego Koła PT TEPIS nadesłała nam sprawozdanie z tego Repetytorium, które w całości przytaczamy poniżej.

PRZEKŁAD JEST PODRÓŻĄ

Maria Metzler

Prezes Małopolskiego Koła PT TEPIS

Krakowskie Repetytorium dla Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych, które odbyło się 13 października 2010 r., było dziesiątym z rzędu. Można by rzec, że nie tak dużo dziaaliśmy, ale to już pięć lat spotkań organizowanych przez Małopolskie Koło TEPIS – zawsze w okresie równonocy wiosennej i jesiennej - w królewskim grodzie Krakowie z intermezzami w stolicy Tatr – Zakopanem.

Dla nadania bardziej uniwersalnego charakteru temu ostatniemu spotkaniu, postanowiliśmy powrócić do źródeł i z myślą o młodych adeptach sztuki tłumaczenia zaprosiliśmy do współdziałania Katedrę Europeistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Tytuł tego krótkiego sprawozdania zaczerpnięty został z wystąpienia prof. Marii Piotrowskiej. Zwróciła ona uwagę na podporządkowanie umiejętności tłumaczenia zasadom określonym w przekładoznawstwie. Bowiern jedynie doskonała znajomość aspektu kultury, okresu i realiów epoki pozwala na rzetelny przekaz treści dokumentu źródłowego. Pragmatyka przekładu, czyli działanie strategiczne, ukierunkowuje je na adresata przekładu. Jest to reguła niezależna od tego, czy jest to przekład literacki, czy też prawniczy lub inny specjalistyczny.

Dalsza podróż zawiodła nas do Hiszpanii, o której opowiadała mgr Bożena Wiśłocka-Breit, tłumaczka języka hiszpańskiego i angielskiego, pracująca na stałe w Madrycie. Mówiła o tym, że tłumacze w Hiszpanii podlegają Ministerstwu Spraw Zagranicznych, nie mają kodeksu tłumacza, ani urzędowych stawek za tłumaczenie, często tłumaczą na odległość.

Wystąpienie przedstawicielki „Tertium” - mgr Anny Wyrwy – zakończyło obrady. Przybliżyła ona metodę Jean-Francois Rozana notowania tłumaczonych konsekwentnie wypowiedzi według własnego systemu ideogramów, skrótów i symboli. Notuje się najważniejsze myśli, ich powiązanie ze sobą, nazwy własne, daty, liczby, terminy specjalistyczne. Zbudowanie indywidualnego słownika trwa, przy intensywnej pracy, 18 tygodni. Jest on niewątpliwie wynikiem trudnej podróży po krętych ścieżkach własnego umysłu.

Podróż nasza tego dnia zakończyła się dla niektórych w średniowiecznych podziemiach Sukiennic. Orzekliśmy, że była udana. Nie bez powodu mówią, że podróże kształcą ...

PODLASKIE KOŁO PT TEPIS W BIAŁYMSTOKU JUŻ DZIAŁA

Uchwałą Rady Naczelnej z dnia 29 maja 2010 r. zostało powołane do życia Podlaskie Koło PT TEPIS z siedzibą w Białymstoku, którego prezesem została mgr Krystyna Sacha, tłumacz przysięgły języka niemieckiego i właścicielka biura tłumaczeń „Lexon”. Wiceprezesem Zarządu Podlaskiego Koła została Anna Pyrcak, tłumacz przysięgły języka niderlandzkiego, sekretarzem – Karolina Sacha, tłumacz specjalistyczny języków niemieckiego i angielskiego, zaś skarbnikiem – Aldona Dobnik, tłumacz przysięgły języka rosyjskiego.

Członkinie Zarządu okazały się osobami energicznymi, które pragną upowszechnić idee Towarzystwa TEPIS wśród podlaskich tłumaczy przysięgłych i – wzorem Kół z innych regionów kraju – organizować spotkania przedstawicieli tego zawodu. Poniżej uczestniczki październikowego zebrania Zarządu Podlaskiego Koła TEPIS: (od lewej) Karolina Sacha, Danuta Kierzkowska, Krystyna Sacha, Aldona Dobnik, Marta Kucbora i Agnieszka Mironow.

Zarząd Koła przygotowuje z dużym zaangażowaniem Pierwsze Białostockie Repetytorium dla Tłumaczy Przysięgłych we współpracy z życzliwymi przedstawicielami Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Miasta Białystok.

W województwie podlaskim działa ponad 400 tłumaczy przysięgłych, którzy jeszcze nie mieli możliwości zapoznania się z działalnością Towarzystwa w zasięgu ręki. Osoby żadne wiedzy musiały same dojeżdżać do Warszawy, żeby dowiedzieć się o aktualnych problemach tłumaczy lub skorzystać z dobrodziejstw doskonalenia zawodowego. A teraz TEPIS przyjedzie do Białegostoku.

Zapraszamy do udziału w podlaskiej premierze Towarzystwa TEPIS!

ZARZĄD PODLASKIEGO KOŁA
I KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH TEPIŚ

zapraszają na

PIERWSZE BIAŁOSTOCKIE REPETYTORIUM TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH

które odbędzie się w piątek, 25 marca 2011 r.
w sali konferencyjnej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Białymstoku przy ul. Mickiewicza 3
Obrady w godz. 13.00 – 16.00

W PROGRAMIE:

- Powitanie uczestników – Wicewojewoda Podlaski Wojciech Dzierżkowski
- Powitanie w im. Zarządu Podlaskiego Koła PT TEPIŚ – prezes Krystyna Sacha
- Nowelizacja Kodeksu tłumacza przysięgłego – dr Danuta Kierzkowska, prezes Towarzystwa TEPIŚ
- Działalność Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych w Min. Sprawiedliwości – prok. Jacek Zieliński. przewodniczący KOZ
- Kontrola działalności tłumaczy przysięgłych – Grażyna Małaszyńska, Podlaski Urząd Wojewódzki
- Tłumaczenie dokumentów w sprawach o rejestrację pojazdów – mgr Halina Malej, kierownik Referatu Rejestracji Pojazdów, Urząd Miejski Białystok

**WSPÓLORGANIZATOREM REPETYTORIUM JEST
WOJEWODA PODLASKI MACIEJ ŻYWNÓ**

www.tepis.org.pl

www.bialystok.uw.gov.pl/puwmcms/

WSTĘP WOLNY

**KOLEGIUM DOSKONALENIA ZAWODOWEGO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIŚ**

zaprasza na

**XVI REPETYTORIUM DLA TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH**

które odbędzie się w sobotę, 12 marca 2011 r.
w salach Hotelu Mercure Warszawa Fryderyk Chopin
w Warszawie przy Alei Jana Pawła II 22
(wejście główne – sale konferencyjne)

Dojazd tramwajem od Dw. Centralnego Aleją Jana Pawła II - jeden przystanek

W PROGRAMIE:

Rejestracja i wydawanie materiałów konferencyjnych – 11³⁰ -12⁰⁰

SESJA PLENARNA - 12⁰⁰ - 16⁰⁰
dla tłumaczy wszystkich języków:

Przesłuchanie na odległość z wykorzystaniem urządzeń do wideokonferencji

- Joanna Miler i Zofia Rybińska

Techniki notacji - Małgorzata Tryba

Odmiana nazwisk obcych w tekstach urzędowych - dr Ewa Gruszczyńska

Przerwa na kawę - 14⁰⁰ - 14³⁰

STOISKO WYDAWNICTWA TRANSLEGIS Z 25% ZNIŻKĄ NA KSIĄŻKI!

Zgłoszenia z potwierdzeniem wpłaty do 7 marca 2011 r.

na adres: tepis@tepis.org.pl

WPISOWE, w tym przerwa na kawę:

80 zł dla członków PT TEPIŚ, dla niezrzeszonych - **100 zł**,

dla studentów i słuchaczy podyplomowych studiów
przekładu prawniczego (za okazaniem legitymacji) - **80 zł**

Wpłaty prosimy przekazywać na konto PT TEPIŚ:

46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa

**W razie niemożności wzięcia udziału w Repetytorium
wpisowe nie podlega zwrotowi**

**ZARZĄD POMORSKIEGO KOŁA
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
TEPIS**

oraz

MIEJSKA GALERIA SZTUKI 13 MUZ

zapraszają na

VI SZCZECIŃSKIE LABORATORIUM TŁUMACZY

które odbędzie się 14 marca 2011

godz. 16:45 –19:00

w Sali Kominkowej Galerii 13 Muz

przy pl. Żołnierza Polskiego 2 w Szczecinie
w ramach „Aktywnych Poniedziałków

W programie:

16:45-17:45

**Tradycje rzymskie we współczesnym języku prawniczym - dr Rita Stankiewicz - adiunkt
w Katedrze Prawa Rzymskiego Uniwersytetu Szczecińskiego, prodziekan**

18:00-19:00

**Dyskusja: Moda na zawód tłumacza: relacja adept - biuro tłumaczeń, adept - opiekun stażu,
student – nauczyciel.**

Prowadzenie:

Paulina Leśniak – prezes Zarządu Pomorskiego Koła PT TEPIS w Szczecinie

Wstęp wolny

www.tepis.org.pl

**LUBUSKIE KOŁO
POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH TEPIS**

zaprasza na

**III LUBUSKIE REPETYTORIUM DLA TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
JĘZYKA NIEMIECKIEGO**

które odbędzie się 25 marca 2011 r. (piątek)
w Żarach, przy ul. Osadników Wojskowych 1-3
w godzinach od 13.00 do 17:30

W PROGRAMIE:

- 15:00 Otwarcie obrad i aktualne problemy tłumaczy przysięgłych – dr Piotr Gadomski
- 15:10 Rola tłumacza podczas rozprawy przed sądem karnym, rodzinnym, sądem pracy cywilnym w Niemczech
- 16:20 Zakładanie firm w Niemczech, (działalności gospodarczej, spółek z o.o. i spółek akcyjnych – procedura i nowe możliwości po otwarciu rynku pracy w Niemczech od maja 2011
- 17.00 Urzędy ds. obcokrajowców w Niemczech – wymogi stawiane tłumaczom ustnym i pisemnym
- 17.00 Pytania i dyskusja

Prowadzący: Piotr Gadomski i Norman Retzlaff

Zgłoszenia prosimy kierować na adres tepis@tepis.org.pl do 1 marca.2011 r. g. 12:00

**WPISOWE: 40 zł dla członków PT TEPIS, 80 zł dla niezrzeszonych,
40 zł dla studentów**

Wpłaty prosimy przekazywać na konto PT TEPIS:
PKO BP II O/Warszawa: 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983
z dopiskiem: III Repetytorium Lubuskie

**W razie niemożności wzięcia udziału w Repetytorium
wpłata nie podlega zwrotowi**

POŻEGNALIŚMY PRAWDZIWEGO PRZYJACIELA TEPISU OPUŚCIŁ NAS WITOLD STRAUS

Trudno uwierzyć, że człowiek o tak nieprzebranej energii mógł tak nagle zniknąć z naszego życia. Zmarł 13 stycznia. A jeszcze niedawno był z nami, jak zwykle – niezawodnie. Cieszył się razem z nami dokonaniami dwudziestu lat jako gość specjalny Jubileuszowego Wieczoru Galowego – Członek Honorowy PT TEPIS. Nasz fotograf uchwycił Go podczas rozmowy z prezesem Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich – Urszulą Dzierżawską-Bukowską.

Kolega Witold Straus nie bez powodu został przez nas wyróżniony najbardziej zaszczytnym tytułem, który nadajemy tylko osobom niezwykłym: jako członek założyciel, wiceprezes i członek władz STP był orędownikiem idei jedności i solidarności środowiska tłumaczy, niezwykle uczynnym Kolegą, przez dwadzieścia lat życzliwym wobec wszystkich poczynań Towarzystwa TEPIS. Często wręcz zaskakiwał nas swoimi inicjatywami i lojalnością. Jako wiceprezes STP został uwieczniony na filmie z Walnego Zgromadzenia Członków Założycieli TEPIS-u, który ciągle można oglądać na naszej stronie („Towarzystwo” > „Wydarzenia”), gdzie wypowiedział znamienne słowa aprobujące inicjatywę założenia naszego stowarzyszenia wtedy, gdy niektórzy nieufni z podejrzliwością przyglądali się tym poczynaniom. Mówił przekonująco i jak zwykle z werwą. I takim go zapamiętamy.

A ponieważ nie wszyscy wiedzą, czym jeszcze w swoim życiu zajmował się Kolega Witold poza tłumaczeniem, przytaczamy poniżej artykuł, jaki pojawił się w Gazecie Wyborczej z dnia 17 stycznia (jsm © Agora S.A) pod tytułem znamionym tytułem: „**Odszedł Witold Straus, człowiek instytucja**”.

„Był warszawiakiem z krwi i kości. Z dumą powtarzał, że jego przodkowie mieszkają tu od sześciu pokoleń, a na Cmentarzu Ewangelicko-Augsburskim, gdziekolwiek się obejrzeć, spoczywają jego krewni. Dla nas Witold Straus był niestrudzonym obrońcą zabytków i wielkim społecznikiem. Człowiekiem instytucją.

Przez 16 lat kierował Społecznym Komitetem Opieki nad Zabytkami Cmentarza Ewangelicko-Augsburskiego powołanym oficjalnie w 1984 r., ale faktycznie działającym już od 1976 r. Do dziś na luteranńskiej nekropolii przy ul. Młynarskiej udało się odrestaurować ponad 280 zabytkowych grobowców. To w dużej mierze zasługa Witolda Strausa. Walczył o fundusze, poszukiwał sponsorów, zabiegał o pomoc w urzędach i instytucjach, organizował zaduszkowe kwesty. Zawsze 1 listopada widzieliśmy go siedzącego za biurkiem w ciasnym pokoiku administracji cmentarza, skąd jak kapitan dowodził akcją zbiórki pieniędzy. Zrezygnował rok temu.

- Był wulkanem energii - mówi Maria Chmiel, kiedyś wiceprezes, a od roku prezes komitetu działającego teraz pod szyldem parafii.

Przodkowie Witolda Strausa pochodzili z Saksonii. Polską linię rodziny zapoczątkował Krystian Bogumił, syn krawca, urodzony w Pegau koło Lipska. W Polsce osiadł po 1780 r., został szatnym króla Stanisława Augusta, dorobił się majątku, zbudował kamienicę, a na sejmie w 1790 r. otrzymał szlachectwo i herb przedstawiający srebrnego strusia z podkową w dziobie. Jego potomkowie byli już Polakami i po polsku wymawiali swoje nazwisko. Wnuk Krystiana Bogumiła Henryk, jubiler, za wykonywanie zakazanych wyrobów galanterijnych z patriotycznymi akcentami został osadzony przez Rosjan w Cytadeli. Praprawnuk założyciela rodu Edmund walczył i zmarł od ran w wojnie polsko-bolszewickiej. Przyrodni brat Edmunda Tadeusz zginął 11 września 1939 r., powstrzymując przeprawę Niemców przez Narew. Jego rodzony brat, żołnierz AK, poległ w 1944 r. w czasie akcji pod Równem.

Witold Straus, rocznik 1932, był historykiem i tłumaczem literatury czeskiej. W latach 60. sprawował funkcję attaché kulturalnego w polskiej ambasadzie w Pradze. Odwołano go za popieranie Praskiej Wiosny '68. Pracował też w Ministerstwie Kultury. Równocześnie współtworzył organizacje społeczne. Należał do założycieli Towarzystwa Opieki nad Zabytkami, Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich i Stowarzyszenia Muzeum Medycyny w Warszawie, któremu napisał statut. Aktywnie działał w Towarzystwie Przyjaciół Warszawy.”

Pogrzeb odbył się 21 stycznia na Cmentarzu Ewangelicko-Augsburskim. Kilkaście przemówień nad prochami Witolda przy otwartych wrotach kaplicy Halper-tów, która nie pomieściła tłumy żegnających Go przyjaciół, morze kwiatów ...

PARTNERZY UNIJNEGO PROJEKTU „AVIDICUS” W WARSZAWIE

Partnerzy unijnego projektu pn. „AVIDICUS” spotkali się w Warszawie w dniach 9-10 września 2010 r. Jak już pisaliśmy w Biletynie (nr 71), informując o symulacjach tłumaczenia przesłuchania na odległość, nazwa projektu jest skrótem od „Assessment of Videoconference Interpreting in the Criminal Justice System” co znaczy: „Ocena przydatności tłumaczenia wideokonferencyjnego w sądowym postępowaniu karnym”.

Towarzystwo TEPIS jest jednym z partnerów projektu AVIDICUS, którego kierownikiem jest dr Sabine Braun z University of Surrey (Wlk. Brytania), a pozostałymi partnerami są: belgijska uczelnia Lessius University College, belgijska Policja i holenderskie Ministerstwo Sprawiedliwości. Projekt rozpoczął się w lutym 2009 r., zaś planowane zakończenie przypada na styczeń/luty 2011 r.

W projekcie tym Towarzystwo reprezentowane jest przez swoich wiceprezesów: Zofię Rybińską i Joannę Miler-Cassino.

Prezes PT TEPIS skorzystała z pobytu Pana Profesora Erika Hertoga w Warszawie i wręczyła mu uroczyste dyplom Członka Honorowego, nadany z okazji Dwudziestolecia Towarzystwa TEPIS (więcej o wyróżnionym w BT nr 73).

Stoją od lewej: Zofia Rybińska, Yolanda van den Bosch, Willem Waslander, Joanna Miler-Cassino, Sabine Braun, Katalin Balogh, Judith Taylor, Erik Hertog, Dirk Rombouts, Evert Jan van der Vlis. Siedzą od lewej: Ann Corsellis, Danuta Kierzkowska.

Projekt zbliża się powoli ku końcowi. Warszawskie spotkanie było trzecim i ostatnim spotkaniem projektu. Partnerzy przedstawili informacje o przeprowadzonych symulacjach, pracach związanych z ich analizą i opracowaniem zaleceń, jak również o opracowanych modułach kształcenia i doskonalenia. Omawiali również wszelkie sprawy związane z przygotowaniem konferencji w Londynie, która podsumuje rezultaty projektu.

Przedstawicielki PT TEPIS podsumowały wyniki przeprowadzonych symulacji, które jak podano we wspomnianym Biuletynie, odbyły się we współpracy z Prokuraturą Krajową (obecnie Generalną) i jej prokuratorami: Grzegorzem Krysmannem, Tomaszem Lejmanem, Jerzym Engelkingiem oraz z pomocą informatyków Grzegorza Ślesickiego i Jarosława Dursta.

Konferencja zatytułowana: „Videoconference and remote interpreting in legal proceedings” odbędzie się w Londynie w dniach 17-19 lutego 2011 r. Projekt programu już znajduje się na stronie Internetowej <http://www.videoconference-interpreting.net/symposium/>

Opr. Zofia Rybińska i Joanna Miler Cassino

O PRZYJAŹNI PANI PROFESOR KIELAR Z TŁUMACZAMI Z OKAZJI OSIEMDZIESIĘCIOLECIA URODZIN

Joanna Miler-Cassino

Jeśli słuszna jest idea dążenia nauki do postępu w praktyce, to jej realizacja w życiu Pani Profesor Barbary Z. Kielar jest doskonałą ilustracją tego założenia.

Pani Profesor od wczesnych lat osiemdziesiątych okazywała zainteresowanie zawodowym życiem społeczności tłumaczy, zwłaszcza tłumaczy przysięgłych. Już wtedy nawiązywała liczne kontakty osobiste z aktywnymi profesjonalistami w tej dziedzinie, żeby potem udzielać im bezcennego wsparcia, nie tylko merytorycznego w konkretnych, podejmowanych przez nich przedsięwzięciach, ale również wsparcia duchowego.

Dzięki takiej właśnie postawie studenci – zarówno na studiach magisterskich, jak i podyplomowych – doświadczali Jej życzliwości, zaangażowania i mądrego przewodnictwa, aby potem – podbudowani intelektualnie i wzmocnieni na duchu – dokonać jakichś wyczynów, mniejszych lub większych, ale czasem też takich, które potem były całkiem wysoko oceniane. Będąc promotorem wielu prac magisterskich i doktorskich oraz lubianym i cenionym przez studentów wykładowcą, Pani Profesor przez długie lata dzieliła się swoją

wiedzą zarówno ze studentami, jak i praktykami. Wśród studentów nazwisko Profesora Barbary Kielar stało się już legendą.

Pani Profesor miała bowiem zawsze na uwadze, specjalizując się w teorii tłumaczenia tekstów prawnych i prawniczych, pragmatyczną wartość wyników badań, które najpierw (w latach 1977-1988) poświęcała - między innymi - kwestiom poprawnego nazewnictwa polskich organów centralnych w języku angielskim, potem - całkiem pragmatycznym zasadom pracy tłumaczy przysięgłych, współpracując czy to z indywidualnymi tłumaczami, czy też z utworzoną w 1990 roku ich organizacją zawodową – wtedy jeszcze pod nazwą "Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych TEPIS".

Najpierw jednak, dzięki swojej otwartości, Pani Profesor dała się zjednywać studentom. Wśród innych cieszących się Jej bezcennym wsparciem, znajdowała się była studentka podyplomowa Pani Profesor z przełomu lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, późniejsza założycielka Towarzystwa TEPIS, jak również studentka z lat dziewięćdziesiątych, obecnie wiceprezes tego Towarzystwa. Obie aktywnie działają od lat w "Lingua Legis" - specjalistycznym czasopiśmie dla tłumaczy prawniczych, któremu Pani Profesor ciągle łaskawie patronuje jako przewodnicząca Komitetu Redakcyjnego.

W ten sposób życzliwość dla tłumaczy i nieustająca gotowość dzielenia się z nimi swoją wiedzą przeistoczyła te indywidualne kontakty Pani Profesor we współpracę instytucjonalną z zawodowym środowiskiem tłumaczy prawniczych. Do chwili obecnej Pani Profesor nie odmawia konsultacji przy nowelizacji "Kodeksu tłumacza przysięgłego", którego poczęciu w 1991 roku dała swoje osobiste auspicje.

Jesteśmy też pewni, że Pani Profesor nigdy nas praktyków nie opuści. Bo poza wszelkimi tytułami i splendorami, jakie na Nią zasłużenie spływają, jest jeszcze jeden - całkowicie nieformalny: Przyjaciel Tłumaczy. I chociaż oficjalnie brzmi on "Członek Honorowy Towarzystwa TEPIS", to w przypadku Pani Profesor wymaga specjalnego komentarza, żeby pojąć prawdziwy wymiar tego tytułu.

A wszystko w ramach realizacji idei "uczeni praktykom".

KONFERENCJA „TRANSLATION MANAGEMENT – EUROPE 2010“ W KRAKOWIE

Monika Mostowy

W dniach od 30 września do 1 października 2010 r. w Qubus Hotel w Krakowie odbyła się międzynarodowa konferencja „Translation Management – Europe 2010” pod hasłem „Project and Technology Management, and Business Optimisation for the Translation and Localisation Industry” – czyli zarządzanie projektami oraz technologia i optymalizacja dla branży tłumaczeniowej i lokalizacyjnej.

Po raz pierwszy w swojej historii konferencja gościła w starym Krakowie. Tematem wiodącym konferencji była technologia informatyczna w służbie tłumaczom,

jednak większość dyskusji zdominowała teraźniejszość i przyszłość tłumaczeń maszynowych.

W tym roku motywem przewodnim było zarządzanie projektami i technologiami w branży tłumaczeniowej i lokalizacyjnej oraz optymalizacja procesów biznesowych. Poruszane były m.in. zagadnienia dotyczące zarządzania projektami, technologii stosowanych w branży tłumaczeniowej oraz rozwoju biznesu w czasach recesji. Przeprowadzony został przegląd narzędzi informatycznych wspomagających procesy tłumaczenia, a także omówiono najlepsze praktyki branżowe dla rynku globalizacji, internacjonalizacji, lokalizacji oraz tłumaczeń (GILT).

W obradach w dniu 1 października wystąpił Dr. Gabor Proszeky, CEO – w swoim wykładzie pt. „Parę refleksji o przyszłości tłumaczenia maszynowego” przedstawił rys historyczny MT począwszy od 1933 roku 1939, gdy Petr Petrovich Troyanski zwrócił się z propozycją do Akademii Nauk w sprawie tłumaczenia maszynowego i zaproponował przedyskutowanie z językoznawcami pomysłu tłumaczenia internetowego za pomocą Google.

Gregory Zaretsky, CEO, wystąpił z wykładem „Kryzys języka”, gdzie pochylił się nad problemem konkurencji wśród firm tłumaczeniowych, których jest obecnie ponad 20.000. Podkreślił rolę Internetu, który ułatwia pracę tłumaczom, sprawia, iż stali się oni bardziej produktywni, lecz też wynagrodzenie za ich pracę jest zdecydowanie niższe. Powód jest jeden: wykorzystanie uzupełniającej się stale pamięci tłumaczeniowej podczas przekładania tekstów o dużym stopniu powtarzalności. Pozwala ona na dużą oszczędność czasu i wysiłku, gdyż przetłumaczone wcześniej fragmenty są automatycznie wyszukiwane w bazie i mogą być w łatwy sposób wykorzystane ponownie. W końcowym wniosku stwierdził jednak, iż pamięć tłumaczeniowa nigdy nie odda w pełni wieloznaczności danego języka.

Prof. Dr. Klaus-Dirk Schmitz, Cologne University of Applied Science wygłosił odczyt pt. „Koszty i efektywność zarządzania terminologią”, w którym przedstawił dwa rozbieżne podejścia firm. Jedne patrzą na terminologię wyłącznie pod kątem inwestycji, aby szybko i tanio ją „ujednocilić” dla swoich potrzeb, inne widzą potrzebę jej udoskonalania pod względem jakości i skuteczności. Oba podejścia mają jeden cel - możliwość uzyskania tłumaczenia o dużym stopniu spójności terminologicznej i stylistycznej, gdyż zapisane już tłumaczenia stanowią wzorzec, do którego łatwo dostosować podobne fragmenty w dalszej części tekstu. Czy można znaleźć złoty środek, by osiągnąć spójność tłumaczeń dla potrzeb rynku? Jak na razie to się nie udało.

Richard Brooks, General Manager, K International, omówił w ciekawy sposób strategię rozwoju biznesu. Przedstawił wszystkie fazy takiegoż rozwoju; kreatywność, kierunek, delegowanie władzy, koordynację i współpracę. Wszystkie one zarządzane we właściwy sposób prowadzą do właściwego procesu rozwoju każdej organizacji.

Na zakończenie konferencji tradycyjnie odbyła się debata z cyklu „Warsaw Pact Debate” na temat aktualnych trendów technologicznych w branży GILT, przyszłości narzędzi wspomagających proces tłumaczenia (CAT), tłumaczeń maszynowych

(MT) i najlepszych praktyk w zakresie wykorzystywania tych technologii. Debata była jak zwykle transmitowana online na potrzeby zarejestrowanych użytkowników serwisu branżowego TM-Global.

Sponsorami konferencji były firmy Plunet, Wordfast, ABBYY, SDL, Global Sight, LICS, KILGRAY, MAart, Multilingual Magazine, i TM Global. Organizatorem konferencji było Polskie Stowarzyszenie Biur Tłumaczy.

Uczestnikami byli głównie przedstawiciele firm tłumaczeniowych, nabywcy usług tłumaczeniowych i lokalizacyjnych (klienci korporacyjni), jak też dostawcy technologii branżowych oraz mniej licznie reprezentowani przedstawiciele świata nauki, konsultanci, studenci oraz, oczywiście, my – tłumacze.

W podsumowaniu chcę przytoczyć wypowiedź Dr. Gabora Proszeky. Na zakończenie konferencji zadał nam wszystkim pytanie: „Czy pisząc testament, który zostanie odczytany w sądzie, my – osoby pracujące w firmach, agencjach, biurach tłumaczeń – zdecydujemy się na tłumaczenie maszynowe, bez udziału człowieka, czy też poprosimy o przekład doświadczonego tłumacza?” Wyszliśmy z sali głęboko zamyśleni...

SŁOWNIK UNIWERSYTECKI NIEMIECKO-POLSKI ONLINE

Nakładem Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji w 2010 r. ukazał się *Unilex. Słownik uniwersytecki niemiecko-polski* autorstwa Agnieszki Błazek, Aleki Rapti i Burkharda Schaedera. Słownik skierowany jest przede wszystkim do polskich studentów korzystających z programów mobilności studenckiej w niemieckich szkołach wyższych oraz do tłumaczy języka niemieckiego borykających się z problemami przełożenia niemieckiej rzeczywistości uniwersyteckiej na język polski.

Podstawową funkcją słownika jest więc pomoc w zrozumieniu terminów używanych w języku mówionym lub pisanim w kontekście studiów w niemieckiej szkole wyższej, co w intencji autorów pozwoli studentom na szybsze wdrożenie się w obokulturową rzeczywistość uniwersytecką a tłumaczom na szybkie i bezbłędne znalezienie ekwiwalentów funkcjonalnych tłumaczonych terminów.

Słownik prezentuje ok. 1300 haseł niemieckich wraz z definicjami oraz ich tłumaczeniem na język polski opatrzonym komentarzami kontrastywnymi. Ponad połowę haseł stanowią terminy, których nie można znaleźć w ogólnodostępnych słownikach języka niemieckiego, należą tu przede wszystkim hasła uwzględniające najnowsze zmiany w strukturze niemieckiego szkolnictwa wyższego.

Zaletą słownika są zrozumiałe definicje terminów niemieckich i ich odniesienia do polskiej rzeczywistości uniwersyteckiej. Słownik jest publikacją nieodpłatną, dostępną również w formie elektronicznej pod adresem:

www.erasmus.org.pl/s/p/artykuly/88/88/unilex_Internet.pdf

TEUMACZENIE NA ŚWIECIE

NAATI CZYLI KWALIFIKOWANIE TŁUMACZY W AUSTRALII

Krajowa Rada Akredytacji Tłumaczy (The National Accreditation Authority for Translators and Interpreters) jest jedyną organizacją kwalifikującą tłumaczy w Australii. Podstawowym celem NAATI jest ustanawianie standardów akredytacji dla tłumaczy w tym kraju. Rada ma na celu dbanie o wysoką jakość usług świadczonych przez tłumaczy, aby mogli sprostać wymogom coraz trudniejszej komunikacji międzynarodowej i międzykulturowej. NAATI zarówno promuje i nadzoruje wysokie standardy, jak i stosuje system kontroli jakości usług świadczonych przez swoich członków oraz system zleceń dla tłumaczy, którzy tych wysokich standardów przestrzegają. NAATI zapewnia klientom tłumaczy wysoką jakość otrzymywanych usług, a agencjom zatrudniającym tłumaczy akredytowanych zapewnia wiarygodność i uznanie.

Krajowa Rada Akredytacji Tłumaczy została powołana przez federalny rząd Australii w 1977 roku. Obecnie instytucja ta jest korporacją działającą na mocy ustawy *Corporations Act 2001*. Jej głównym zakresem działalności jest stwierdzanie kwalifikacji tłumaczy. Siedziba główna NAATI znajduje się w Canberze, zaś obszarem jej działalności jest zarówno Australia, jak i Nowa Zelandia.

Akredytacja udzielana przez NAATI jest jedyną formą stwierdzania kwalifikacji tłumaczy uznawaną przez pracodawców w Australii. Akredytację można otrzymać przez zdanie testu akredytacyjnego, ukończenie kursu tłumaczenia ustnego lub pisemnego, w instytucji licencjonowanej przez NAATI, udokumentowanie ukończenia specjalistycznych studiów dla tłumaczy uzyskanych za granicą, członkostwa w uznanej międzynarodowej organizacji zrzeszającej zawodowych tłumaczy lub przedstawienie ocen studiów na kierunkach tłumaczeniowych na uczelniach wyższych.

Stopnie tłumaczy akredytowanych w Australii przez NAATI

Asystent językowy

Asystent językowy to kwalifikacja stosowana wobec urzędników państwowych, która określa poziom niezbędny do uzyskania dodatku za znajomość języka obcego. Jest to pierwszy stopień znajomości języka u osoby, która NIE jest tłumaczem. Kategoria ta obejmuje osoby, które mają elementarną znajomość języka umożliwiającą proste porozumiewanie się w takich sytuacjach jak uzyskiwanie odpowiedzi na

proste pytania, pomoc w wypełnianiu formularzy oraz przekazywaniu najprostszych instrukcji osobom posługującym się językami innymi niż angielski.

Tłumacz niezawodowy pisemny Tłumacz taki ma kwalifikacje wystarczające do tłumaczenia tekstów zawierających informacje o niskim poziomie specjalizacji, czyli bardzo prostych tekstów pozbawionych terminologii technicznej lub innej specjalistycznej, przy czym dopuszcza się na tym poziomie pewne nieściśności.

Tłumacz niezawodowy ustny na poziomie ogólnym. Tłumacze na tym poziomie akredytacji najczęściej podejmują się ustnego tłumaczenia dialogów niespecjalistycznych, Takich jak rozmowy na tematy ogólne i takie, w których nie występuje terminologia specjalistyczna, ani też nie jest wymagana dogłębna znajomość języka.

Zawodowy tłumacz pisemny Jest to pierwszy poziom profesjonalizmu dla tłumaczy i oznacza on minimum kompetencji w zawodzie. Tłumacze zawodowi przekazują cały zasób informacji z tekstu źródłowego w odpowiednim stylu i rejestrze. Tacy tłumacze pracują w bardzo wielu różnych dziedzinach i często zajmują się tekstami specjalistycznymi. Mogą zdecydować się na dalszą specjalizację. kierunek tłumaczenia - z jednego języka na drugi, czy też w obie strony - zależy od ich akredytacji.

Zawodowy tłumacz ustny Jest to pierwszy poziom profesjonalizmu dla tłumaczy ustnych, który oznacza minimum kompetencji w tłumaczeniu ustnym. Tłumacz jest w stanie przekazać pełną informację z jednego języka na drugi w odpowiednim rejestrze. Tłumacze tacy mogą też tłumaczyć na konferencjach, jeśli prezentowane materiały mogą być tłumaczone konsekwentnie. Tłumacze ustni często specjalizują się w takich dziedzinach, jak bankowość, prawo, medycyna oraz sektor społeczny i komunalny.

Doświadczony tłumacz pisemny Na tym poziomie tłumacz pisemny ma kwalifikacje niezbędne do wykonywania złożonych tłumaczeń specjalistycznych. Starsi tłumacze radzą sobie z bardzo skomplikowanym materiałem i wykonywane przez nich tłumaczenia odpowiadają standardom międzynarodowym. Często specjalizują się oni w wybranych dziedzinach. Podobnie jak tłumacze zawodowi, w zależności od rodzaju akredytacji, tłumaczą tylko na jeden język, lub w obu kierunkach.

Tłumacz konferencyjny. Ten wysoki poziom kompetencji pozwala tłumaczowi na radzenie sobie ze skomplikowanym i wysoce specjalistycznym materiałem. Tłumacze konferencyjni wykonują tłumaczenia zarówno symultaniczne, jak i konsekwentne w różnych sytuacjach, takich jak konferencje, negocjacje na wysokim szczeblu oraz postępowanie sądowe. Tłumacze konferencyjni mają umiejętności odpowiadające uznanym standardom międzynarodowym.

Doświadczony tłumacz pisemny II. stopnia Tytuł ten reprezentuje najwyższy poziom akredytacji NAATI, który oznacza zarówno wysokie kwalifikacje, jak i doświadczenie. Tłumacz taki legitymuje się zarówno wysokimi kwalifikacjami, jak i doświadczeniem w rozumieniu standardów międzynarodowych, jak i doświadczeniem i umiejętnością zarządzania w tym zawodzie.

Tłumacz konferencyjny II. stopnia Tłumacz ustny z takim tytułem znajduje się na najwyższym poziomie akredytacji NAATI, co oznacza zarówno najwyższe

kwalifikacje, jak i doświadczenie. Kwalifikacje tłumacza konferencyjnego II. stopnia odpowiadają standardom światowym w zakresie tłumaczenia konferencji międzynarodowych, organizowaniu takich konferencji oraz udzielaniu porad na temat tłumaczenia konferencyjnego na terenie Australii i poza jej granicami.

Opr. Jan Kowalak

PO NIDERLANDZKU/IN HET NEDERLANDS GRAAG

dr Rafał Szubert, tłumacz przysięgły języka niderlandzkiego we Wrocławiu,
członek RN PT TEPIS

O pozycji danego języka etnicznego we wspólnocie ludzkiej decydują rozmaite czynniki: ekonomiczne, demograficzne, historyczne, polityczne, a także bardzo indywidualnie postrzegane i wyrażane wartości estetyczne czy emocjonalne. Bywa i tak, że te ostatnie stanowią punkt wyjścia do rozważań o tych pierwszych, czego przykładem może być książka Geerta van Istendaela zatytułowana „Het Belgisch labyrint” (Labirynt belgijski). Współcześnie nie bardzo lubimy podążać labiryntami, szukamy raczej kluczy uniwersalnych, które pasują do wszystkich zamków jednocześnie. Dla twórców kultury, do jakich bez wątplenia zalicza się ludzka mowa (logos), charakterystyczna jest różnorodność i zmienność, która jest chyba tym jedynym uniwersalnym kluczem do otwarcia właściwej bramy.

Idea wprowadzenia jednego klucza, którym w komunikacji za pośrednictwem języka byłby w skali powszechnej jeden zrozumiały dla wszystkich jej uczestników język, jest założeniem tyleż uniwersalistycznym, co naiwnym. Sądzę, że urzeczywistnienie takiej idei może się udać, jednak tylko w ograniczonym zakresie. W zakresie komunikacji o sprawach podstawowych i w sytuacjach pragmatycznych: w recepcji hotelu, gdy chcemy zamówić pokój, w restauracji, na lotnisku, na stacji benzynowej, w czasie podróży promem jako uniwersalny środek konwersacji z piękną nieznajomą. Wtedy możliwe jest, a nawet wskazane, użycie języka wspólnego, swoistego lingua franca, przyjmującego nieraz anegdotyczne formy języka międzynarodowego o uproszczonej składni i morfologii oraz ograniczonym słownictwie (tzw. pidżynu). Taki też uproszczony charakter będzie miała komunikacja za pomocą tego języka.

W sprawach, w których od dokładnego przekazania informacji zależy istota jakości aktu komunikacji a w konsekwencji realizacji jej zamierzonego celu, potrzeba narzędzia wysublimowanego, finezyjnego, precyzyjnego, własnego. Jego znajomość jest kluczem do zrozumienia odrębności słowa i jego znaczeń, które zatraciłyby się, gdyby już w chwili narodzin poddane zostały rygorom jedyne go języka, uniwersalistycznego klucza. Takim wysublimowanym, finezyjnym, precyzyjnym, własnym narzędziem jest każdy język etniczny, bo tylko on jest kluczem do własnej kultury, tradycji i myśli. W tym miejscu przychodzi mi na myśl piękna metafora Karla Dedeciusa.

Pisał Dedecius: Las mieszany jest istotą natury. I istotą piękna. Jego przeciwieństwo – dąbrowa i bór – są produktem (reliktem) wyrębu i uprawy. Las mieszany jest

biologicznie pierwotny, a z punktu widzenia całej gospodarki ma większą wartość. (Sprawdziłem to w fachowej książce). W tym lesie panuje ciepły, jasny klimat. Zwierzyna, ptactwo i owady chętnie tam zamieszkują. Panują tu dogodne warunki do życia. Opadające liście tworzą dogodne warunki glebowe. Korzyści płynące z przerośnięcia gleby różnymi systemami korzeniowymi są bezprzykładne. Czynią one drzewostan wytrzymałym i odpornym na kryzysy (Dedecius, Vom Übersetzen, 1986, str. 12, tłum. R.Sz.).

Język niderlandzki (tak brzmi jego oficjalna i poprawna nazwa) jest częścią bogatego etnosystemu mowy ludzkiej. Jego demograficzny/liczebny potencjał (por. Ammon 1991: 72) na obszarze Unii Europejskiej liczony jest miarą ponad dwudziestu jeden milionów użytkowników rodzimych, która zapewnia mu szóste miejsce wśród języków urzędowych państw członkowskich Unii (po niemieckim, angielskim, francuskim, włoskim i hiszpańskim). Siła ekonomiczna języka niderlandzkiego w Europie, wyrażana wielkością produktu krajowego brutto jego użytkowników, pozwala mu zająć czwarte miejsce, zaraz za językiem niemieckim, francuskim i angielskim. W świecie język niderlandzki zajmuje pod tym względem miejsce siódme, za językiem angielskim, niemieckim, francuskim, hiszpańskim, włoskim i portugalskim.

Język niderlandzki jest zatem nie tylko nośnikiem znaczeń kulturotwórczych (Erazm z Rotterdamu, Baruch Spinoza, Christiaan Huygens, Joost van den Vondel, Multatuli, Harry Mulisch, Johan Huizinga, Rembrandt van Rijn, Vincent van Gogh), ale również rozwiązań innowacyjnych w dziedzinie techniki (system budowlany i rozwiązań hydrotechnicznych, np. projekt Delta) oraz siły i sukcesu gospodarczego. Świadczy o tym wielkość obrotów handlowych z europejskimi krajami strefy języka niderlandzkiego, tj. z Królestwem Niderlandów i Królestwem Belgii w naszym kraju. A przecież język niderlandzki używany jest także i poza Europą: w Republice Surinamu, na Arubie, na Antylach i w Republice Południowej Afryki, w której wprawdzie od roku 1961 nie jest już językiem urzędowym, ale pozostaje tam nadal istotnym instrumentem komunikacji (na jego podstawie powstał język afrykanerski, zwany afrikaans, który pełni funkcję jednego z oficjalnych języków urzędowych RPA).

Mając powyższe na uwadze podjąłem inicjatywę utworzenia Sekcji Niderlandzkiej Towarzystwa TEPIS. Nie jako podgrupy języka niemieckiego, ale jako samodzielnej i - oby! - silnej grupy językowej. Tłumacze języka niderlandzkiego z pewnością na to zasługują, więc mam nadzieję, że zechcą to udowodnić. Zachęcam do zgłaszania się, zarówno Tepisjan, jak i tłumaczy niezrzeszonych. Wykorzystajmy szansę wzbogacenia swojego warsztatu translatorskiego i zaprezentowania własnej wiedzy.

Czekam na zgłoszenia z dopiskiem „**Sekcja Niderlandzka**”: ars@ars.home.pl

TŁUMACZE TEPISU W AKCJI

Poniżej przytaczamy informację od naszego członka, Wojciecha Dawca, tłumacza języka angielskiego, który we wrześniu obsługiwał jako tłumacz spotkania z biznesmenami. W swojej pracy nie zapominał o swoich kolegach po fachu. Oto notatka sporządzona na podstawie jego raportu.

W dniach 21-23 września 2010 r. Rada Hongkongu ds. Rozwoju Handlu (*Hongkong Trade Development Council*) zorganizowała w Warszawie targi „Lifestyle Expo 2010”, podczas których nasz Kolega - Wojciech Dawiec - obsługiwał jako tłumacz polskich biznesmenów. W uroczystej ceremonii otwarcia targów, poza ambasadorem ChRL-panem Sun Yuxi, dyrektorem Departamentu Międzynarodowej Współpracy Dwustronnej w Ministerstwie Gospodarki RP – panem Tomaszem Ostaszewiczem i innymi ważnymi osobistościami, udział wzięła pani Toby Chan – Miss Hongkongu 2010.

Pani Toby Chan przekazała naszemu Koledze pozdrowienia dla Tepisjan i wyraziła zgodę na pozowanie do wspólnego z nim zdjęcia.

Za pozdrowienia bardzo dziękujemy!

A panu Wojciechowi gratulujemy – taka fotka to sukces sam w sobie! 😊

PROBLEMY PRAKTYKI ZAWODOWEJ TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Oto problemy, z jakimi na co dzień spotykają się tłumacze przysięgli, zwracając się do nas o poradę. Opierając się na roboczych konsultacjach z kompetentnymi pracownikami Ministerstwa Sprawiedliwości, doradcami podatkowymi lub innymi znawcami przedmiotu, udzieliliśmy odpowiedzi na listy członków PT TEPIS w następujących kwestiach. Nie cytujemy stawianych nam pytań, zakładając, że nie są one konieczne do zrozumienia odpowiedzi, której temat sygnalizujemy w podtytule.

Praktyka TP za granicą. Praktyka polskiego tłumacza przysięgłego w innym kraju poza granicami Polski nie jest w żaden sposób zakazana prawem, chociaż status takiego tłumacza nie jest dookreślony. Mimo to należy stosować się do obowiązującej obecnie ustawy o zawodzie TP i innych przepisów prawa dotyczących TP.

Kierując się jednak przezornością, chociaż w ustawie o zawodzie TP wcale nie ma o tym mowy, warto zawiadomić: a) właściwego wojewodę, b) Wydział Tłumaczy Przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości oraz - co też bardzo ważne - b). instytucje, z którymi się dotychczas współpracowało, o planowanym pobycie za granicą i zawieszeniu współpracy z tymi instytucjami, zwłaszcza wymienionymi w art. 15 uztp (sądami, prokuraturą i policją). W piśmie do wojewody warto też zapowiedzieć, że prowadzone za granicą repertorium zostanie udostępnione właściwej komórce Urzędu Wojewódzkiego raz na trzy lata przy okazji pobytu w Polsce.

Wiadomo nam, że polscy TP wykonują usługi - głównie dla przebywających tam Polaków - po cenach lokalnie przyjętych za właściwe. Prawo w dobie wolnego rynku nie sugeruje ani cen, ani waluty, ale nie wiemy do jakich przepisów polski TP powinien stosować się w danym kraju, aby w ogóle móc taką praktykę prowadzić, wiadomo tylko, że w zakresie podatków musi się dostosować do prawa danego kraju. Sytuacja ta ujawni pewnie jeszcze wiele innych problemów, ale w tej chwili nie wiemy, jak je rozwiązywać. Mamy nadzieję, że przy okazji nowelizacji ustawy podstawowe problemy polskich TP praktykujących za granicą zostaną rozwiązane. Dobrze jednak byłoby, gdyby nasi zagraniczni Koledzy zechcieli o tych problemach nam więcej napisać, abyśmy wiedzieli, jakie wnioski postawić podczas nowelizacji uztp, kiedy do tego dojdzie. (DK)

Certified translation a tłumaczenie poświadczane. W Stanach każdy tłumacz może sporządzić „certified translation”, spinając je z oryginałem i poświadczając zgodność tłumaczenia z dołączonym tekstem źródłowym oraz składając swój podpis i pieczęć imienną lub pieczęć swojej firmy. W Polsce o takie tłumaczenia proszą niektóre Ministerstwa oraz Sąd Arbitrażowy przy KIG, tzn. takie, które mogą być poświadczane przez tłumacza „nieprzysięgłego”. Praktyka ta nie koliduje z praktyką tłumacza przysięgłego, który zawsze może działać jako tłumacz nieprzysięgły. Wtedy obok swojego podpisu przykłada pieczęć imienną lub firmową - byle nie okrągłą, naśladującą pieczęć tłumacza przysięgłego, zwłaszcza jeśli jest tłumaczem nieprzysięgłym. (JMC)

Podwyższony VAT 2011. Na mocy znowelizowanej ustawy o podatku od towarów i usług stawka VAT od usług, w tym od tłumaczenia, od 1 stycznia 2011 r. wynosi 23%. Podwyższone stawki na niektóre towary wzrosły z 3% do 5%, zaś wśród objętych stawką 5% znalazły się również książki, co nie jest obojętne dla tłumaczy, bo oznacza to wyższą cenę ich narzędzi pracy. Do tematu wrócimy w następnym numerze.

KALENDARIUM KONFERENCJI TŁUMACZY

International Symposium: Videoconference and remote interpreting in legal proceedings, London, UK: Feb. 17-19, 2011, symposium@videoconference-interpreting.net, <http://www.videoconference-interpreting.net/symposium/>

Gesprächsdolmetschen für Übersetzer – Einführung, BDÜ NRW, Köln, Germany: Feb. 26-27, 2011, nw@bdue.de, <http://www.bdue-nrw.de>

XVI Repetytorium Tłumaczy Prawniczych i Specjalistycznych, PT TEPIS, Warszawa: 12 marca 2011 r., tepis@tepis.org.pl, <http://www.tepis.org.pl>

VI Szczecińskie Laboratorium Tłumaczy, PT TEPIS, Warszawa: 14 marca 2011 r., tepis@tepis.org.pl, <http://www.tepis.org.pl>

I. Białostockie Repetytorium Tłumaczy Przysięgłych, PT TEPIS, Warszawa: 25 marca 2011 r., tepis@tepis.org.pl, <http://www.tepis.org.pl>

III. Lubuskie Repetytorium TPS Języka Niemieckiego, PT TEPIS, Warszawa: 25 marca 2011 r., tepis@tepis.org.pl, <http://www.tepis.org.pl>

Deutsch für Konferenzdolmetscherinnen, Internationale Sommerschule Germersheim, Germany: Mar. 16-25, 2011, isg@uni-mainz.de, www.isg-uni-mainz.de/kurs.php?kurseID=2

Second International Conference on Interpreting Quality, Grupo ECIS, Universidad de Granada, Spain: Mar. 24-26, 2011, ecis.granada@gmail.com, ecis.ugr.es/2011.htm

Colloque international en hommage au Professeur Claude Bocquet: La traductologie et bien au-delà, Genève, Uni Mail - Salle RO30. Ecole de Traduction et d'Interprétation de Genève, ASTTI, 5-6 mai 2011. colloquebocquet@unige.ch; mathieu.guidere@unige.ch.

ITI Conference 2011, Conference Aston, Birmingham, UK: May 7-8, 2011, info@iti.org.uk, <http://www.iti-conference.org.uk/conference-2011/>

XVII Repetytorium Tłumaczy Prawniczych i Specjalistycznych, PT TEPIS, Warszawa: 4 czerwca 2011 r., tepis@tepis.org.pl, <http://www.tepis.org.pl>

First International T3L Conference (Tradumatica), Tradumatica Research Group, Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra – Barcelona, Spain: June 21-22, 2011, cg.t3l@uab.cat, <http://tradumatica.uab.cat/conference/>

International Translation Summer School 2011, London Metropolitan University, London, UK: June 27–July 08, 2011, Interpreting-translation@londonmet.ac.uk, <http://www.londonmet.ac.uk/depts/hal/shortcourses/>

4th International Media for All Conference, Imperial College, London, UK: June 29–July 01, 2011, j.diaz-cintas@imperial.ac.uk, <http://www.imperial.ac.uk/humanities/translationgroup/mediaforall4/index.html>

Sixth Conference on Legal Translation, Court Interpreting and Comparative Linguistics (Legal Linguistics), Institute of Linguistics, Adam Mickiewicz University, Poznań, Poland: June 30 - July 2, 2011, lingua.legis@gmail.com

IATI - Summer School SummerTrans IV: "Sprachenvielfalt in der EU und Translation. Translationstheorie trifft Translationspraxis", Department of Germanic Languages, University of Wrocław, Poland: July 04-13, 2011, <http://www.summertrans.ifg.uni.wroc.pl>

XIXth FIT World Congress, San Francisco, USA: Aug. 1-4, 2011, secretariat@fit-ift.org, <http://www.fit2011.org>

7th Language & Technology Conference, IMTT, Cordoba, Argentina: Aug. 13-15, 2011, training@imtt.com.ar, <http://www.imttconference.com>

XXV Warsztaty Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego, PT TEPIS, Warszawa: 15 października 2011 r., tepis@tepis.org.pl, <http://www.tepis.org.pl>

**GRATULUJEMY TYTUŁU NOWEMU CZŁONKOWI EKSPERTOWI,
KTÓRYM ZOSTAŁ USTANOWIONY:**

Marek MIKULSKI (en, de)

**GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM,
KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:**

Rita DEPESTEL (nl, en, fr)

Urszula GAŚIENICA-TIMMER (de, en)

Maria Barbara GUSZCZIN (ru)

Katarzyna JURCZAK (de)

Barbara KURDZIEL (en)

Magdalena LEWICKA (ar)

Monika POPIOŁEK (en)

Hanna SZULCZEWSKA (en, it)

Jolanta ŻAK (de)

Dorota ŻURAWIECKA (en)

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Jerzy ADAMIK (de)

Mariusz BAZANOWSKI (en, fr)

Monika Anna BAŁK (en)

Ewa M. BILIŃSKA (no, da, en, sv)

Katarzyna DZIK (en)

Barbara EIDRIGIEWICZ (en)

Katarzyna KOTKOWSKA-ZAJĄC (ro, mo)

Patrycja KUBLIK (de)

Karolina NARTOWSKA (de)

Magdalena NOWAKOWSKA (de)

Maryla POTRZYSZCZ-DORACZYŃSKA (ru, be)

Mateusz SUWARA (en)

Monika SZUBERT (en)

Agnieszka TOWAREK (fr)

Aleksandra WITKOWSKA (en)

Monika ZIARNO (en)

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq - albański, en - angielski, ar - arabski, bn - bengalski, be - białoruski, bs - bośniacki, bg - bułgarski, zh - chiński, hr - chorwacki, cs - czeski, da - duński, fi - fiński, fr - francuski, iw - hebrajski, hi - hindi, es - hiszpański, hl - holenderski, ja - japoński, ca - kataloński, ko - koreański, lt - litewski, la - łaciński, lv - łotewski, mk - macedoński, mn - mongolski, mo - mołdawski, nl - niderlandzki, de - niemiecki, no - norweski, el - nowogrecki, hy - ormiański, pa - pendzabski, fa - perski, pl - polski, pt - portugalski, ru - rosyjski, ro - rumuński, sr - serbski, sk - słowacki, sl - słoweński, sv - szwedzki, tr - turecki, uk - ukraiński, hu - węgierski, vi - wietnamski, it - włoski.

ORIENTACYJNE WOLNORYNKOWE CENY ZA TŁUMACZENIE SPECJALISTYCZNE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczone i niepoświadczone tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosują się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1000,00 zł.

SKŁADKA CZŁONKOWSKA TEPISU

Składka członkowska za jedno półrocze wynosi 90,00 zł,
Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,
Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.

LICZBA CZŁONKÓW TEPISU

wynosi obecnie 1025; w tym 205 Członków Zwyczajnych i 32 Członków Ekspertów

***Skarbnik Towarzystwa TEPIS
dziękuje za terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność tej
organizacji pożytku publicznego***

*Redakcja: Danuta Kierzkowska. Sekretarz: M. Piasecka.
Biuletyn TEPIS, ul. Krasińskiego 16 lok. 134, 01-581 Warszawa.
Nakład 1500 egz.*

Tabela stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na żądanie sądu, prokuratury, Policji oraz organów administracji publicznej

wg rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r.
w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dziennik Ustaw Nr 15 z 2005 r., poz. 131)

Grupy językowe:

- I. język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski
- II. inny język europejski i język łaciński
- III. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem łacińskim
- IV. język pozaeuropejski posługujący się alfabetem niełacińskim lub ideogramami

	PLN	I	II	III	IV
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia na język polski (100%) z języka grupy:		23,00	24,77	30,07	33,61
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)		46,00	49,54	60,14	67,22
za tłumaczenie tekstów:					
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną					
▪ sporządzonych pisemnym ręcznym lub przez wypełnienie pisemem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pisemem technicznym		28,75	30,96	37,59	42,01
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)					
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka obcego na język polski sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadczonego odpisu pisma w języku obcym (50%)		11,50	12,38	15,03	16,80
za sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)		6,90	7,43	9,02	10,08
Za stronę obliczeniową 1125 znaków tłumaczenia z języka polskiego (100%) na język grupy:		30,07	35,38	40,69	49,54
za sporządzenie tłumaczenia na wniosek zlecającego w dniu zlecenia oraz w postępowaniu przyspieszonym (200%)		60,14	70,76	81,38	99,08
za tłumaczenie tekstów:					
▪ zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną					
▪ sporządzonych pisemnym ręcznym lub przez wypełnienie pisemem ręcznym drukowanych formularzy, z wyjątkiem tekstów sporządzonych pisemem technicznym		37,59	44,22	50,86	61,92
▪ trudnych do odczytania ze względu na stopień zniszczenia lub uszkodzenia tekstu albo złą jakość kopii sporządzonej sposobem technicznym (125%)					
za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka polskiego na język obcy sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadczonego odpisu pisma w języku obcym (50%)		15,03	17,69	20,34	24,77
za sprawdzenie i poświadczenie odpisu pisma sporządzonego w danym języku obcym przez inną osobę (30%)		9,02	10,61	12,21	14,86
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza (130%), na język grupy		39,09	45,99	52,90	64,40
Za godzinę tłumaczenia ustnego z języka polskiego, w tym za każdą rozpoczętą godzinę obecności tłumacza w postępowaniu przyspieszonym (200%), na język grupy		60,14	70,76	81,38	99,08

CO DAJE TEPIS?

- Legitymację przynależności do najbardziej ambitnych i aktywnych zawodowo tłumaczy przysięgłych, stanowiących mniejszość spośród wszystkich tłumaczy przysięgłych w Polsce
- Legitymację Międzynarodowej Federacji Tłumaczy FIT, którą w Polsce może otrzymać wyłącznie członek PT TEPIS
- Godność członka organizacji zrzeszonej w Europejskim Stowarzyszeniu Tłumaczy Sądowych EULITA
- Tytuł członka zwyczajnego PT TEPIS na dowód 10-letniego stażu zawodowego
- Tytuł członka eksperta PT TEPIS na dowód najwyższych kwalifikacji zawodowych i umiejętności przekazywania wiedzy adeptom zawodu
- Zaświadczenie o kwalifikacjach zawodowych tłumacza – członka PT TEPIS
- Świadectwo ukończenia kursu dla nauczycieli przedmiotu „Status i etyka tłumacza przysięgłego” pomocnego w przygotowaniu się do wykładów na uczelniach
- Uznanie za aktywność zawodową i społeczną w postaci Odznaki za Zasługi dla Polskiego Towarzystwa Tłumaczy TEPIS
- Uznanie za aktywność zawodową i społeczną w postaci Brązowego, Srebrnego lub Złotego Krzyża Zasługi nadawanego przez Prezydenta RP na wniosek PT TEPIS
- Uznanie za całokształt dorobku zawodowego tłumacza w postaci Brązowego, Srebrnego lub Złotego Medalu za Długoletnią Służbę nadawanego przez Prezydenta RP na wniosek PT TEPIS
- Poczucie bezpieczeństwa, pomoc koleżeńską, fachową poradę i wsparcie w trudnych sytuacjach wynikających z bezzasadnych żądań zleceniodawców, własnego błędów lub niewiedzy
- Niezbędną wiedzę o najważniejszych wydarzeniach w życiu zawodowym tłumaczy przysięgłych zawartą w otrzymywanym nieodpłatnie „Biuletynie TEPIS”, bieżące informacje w „TE-LEGRAMIE TEPISU” i podawane przez serwis mailowy Rady Naczelnej PT TEPIS
- Możliwość wywiązania się z ustawowego obowiązku doskonalenia zawodowego przez udział w Repetytoriach, Laboratoriach i Warsztatach regularnie organizowanych w Warszawie, Krakowie, Katowicach, Wrocławiu, Sosnowcu, Szczecinie, Białymstoku i Zielonej Górze
- Szansę na znaczne przyspieszenie kariery zawodowej i akademickiej przez autorskie wystąpienia w sekcjach językowych Warsztatów Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego
- Szansę na własny dorobek publikowany w specjalistycznym czasopiśmie „Lingua Legis” wydawanym pod auspicjami PT TEPIS
- Pożyteczne kontakty z doświadczonymi tłumaczami i kolegami po fachu podczas spotkań tłumaczy organizowanych przez Kolegium Doskonalenia Zawodowego PT TEPIS oraz Zarządy Kół PT TEPIS
- Dostęp do cennych materiałów na stronie PT TEPIS przewidzianych tylko dla członków
- Możliwość wirtualnych kontaktów zawodowych na Forum Tłumacza Przysięgłego
- Zniżkowe opłaty wpisowego na Warsztaty, Laboratoria, Repetytoria i inne kursy organizowane przez PT TEPIS
- Możliwość zakupu specjalistycznych publikacji Wydawnictwa Translegis – partnera PT TEPIS - po znacznie niższych cenach
- Możliwość ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku z wykonywanym zawodem tłumacza
- Satysfakcję z przynależności do zawodowej organizacji tłumaczy i możliwości udzielenia się *pro publico bono* na rzecz szeroko pojętej społeczności koleżanek i kolegów po fachu

TEPIS stands for the Polish Society of Sworn and Specialised Translators, which was founded in 1990 by a group of members of the Association of Polish Translators and Interpreters.

The initiative had its origins in the urgent need to consolidate and train specialist translators in order to meet the demands of the rapid political and economic changes in Poland.

The TEPIS Society is independent and is not subsidized in any way. In March 2007 it was granted a status of the public benefit organization. Its aims are:

- To represent the interests of legal translators and court interpreters and enhance their status by its actions as a public benefit organization, entitled to cooperate with the government to perform public tasks;
- To develop, compile, edit and publish specialised materials with the purpose of enriching legal translators' and court interpreters' professional knowledge and to propagate among them other information of interest;
- To offer opportunities for the continuing professional development of legal translators' and court interpreters' qualifications by holding training courses, meetings, seminars, etc.

In August 1993, on the occasion of the XIII FIT World Congress in Brighton, TEPIS was admitted to the International Federation of Translators, and in May 2010 – to the European Legal Interpreters and Translators Association.

The TEPIS bulletin is a quarterly designed for its members whose number has recently reached 1025. It reports on current events and vital issues affecting the profession.

IN THIS ISSUE:

- Golden, Silver and Bronze Crosses of Merit handed out by the Vice Minister of Justice on behalf of the President of the Republic of Poland to 16 TEPIS members for their outstanding services rendered to TEPIS and the Polish society
- A reply by the Minister of Justice on a register of non-sworn translators of "rare" languages whose services will be indispensable during the Football Championships Euro 2012
- Invitations to the 'Repetitoria for Sworn and Specialized Translators' to be held in Warsaw, Białystok, Szczecin and Zary in January-March 2011
- Regulation of the Minister of Justice on conditions for professional qualifications of translators from other EU countries to be recognized as equal to those of Polish sworn translators
- A report on the AVIDICUS meeting in Warsaw in September 2010 and the ceremony of awarding the title of the TEPIS Honorary Member to Professor Erik Hertog
- A congratulatory letter to Professor Barbara Z. Kielar, a Polish pioneer researcher in legal translation studies, on her 80th Birthday

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY TEPIS

ul. Krasieńskiego 16 lok. 134, 01-581 WARSZAWA

Tel. +48(0)22 8394952 * Faks +48(0)22 8394952 * E-mail: tepis@tepis.org.pl

Website www.tepis.org.pl KRS 0000077499

Konto nr 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa